

۵۰۳۳۸/۳۱۳۹۵

۱۳۹۳/۳/۲۵

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

بسمه تعالی

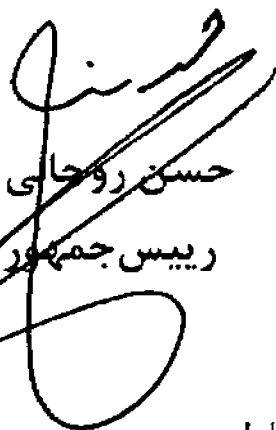
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

دبیرخانه شورای نگهبان
 شماره ثبت: ۹۳، ۱۵، ۱۱، ۵۸
 تاریخ ثبت: ۱۳۹۲/۳/۲۵
 کد پرونده:
 سامت ورود:

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه "تصویب کنوانسیون میناماتا در مورد جیوه" که به پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست در جلسه ۱۳۹۳/۲/۱۰ هیئت وزیران به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می شود.

 حسن روحانی
 رئیس جمهور

رونوشت: دفتر رئیس جمهور، دفتر معاون اول رئیس جمهور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، شورای نگهبان، وزارت امور خارجه، سازمان حفاظت محیط زیست، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

مقدمه توجیهی:

نظر به کارکرد سودمندانه جیوه در صنعت پزشکی و از طرفی تأثیر مخرب آن بر سلامت انسان و محیط زیست و با توجه به تدوین ساز و کارهای حقوقی در خصوص کنترل مصرف آن در کنوانسیون میناماتا در مورد جیوه و تأمین منافع ملی کشور در مفاد آن، لایحه زیر برای طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود:

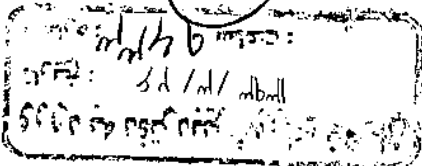
لایحه تصویب کنوانسیون میناماتا در مورد جیوه

ماده واحده - کنوانسیون میناماتا در مورد جیوه، مورخ ۲۰۱۳/۱۰/۱۰ (۱۳۹۲/۷/۱۸) مشتمل بر (۳۵) ماده و پنج پیوست (به شرح پیوست) تصویب و به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود اسناد تصویب را نزد امین اسناد تودیع نماید.

تبصره ۱- سازمان حفاظت محیط زیست مسئول اجرای کنوانسیون می‌باشد و تغییر آن برعهده دولت است.

تبصره ۲- رعایت اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای ارجاع هرگونه اختلاف به داوری در اجرای ماده (۲۵) کنوانسیون و رعایت اصل هفتاد و هفتم قانون یادشده برای هرگونه اصلاح کنوانسیون یا پیوست های آن در اجرای ماده (۲۶) کنوانسیون، الزامی است.

رئیس جمهور

کنوانسیون میناماتا در مورد جیوه

اعضای این کنوانسیون،

با تصدیق این مطلب که جیوه یک ماده شیمیایی است که نگرانی جهانی را به خاطر دامنه وسیع انتقال، پایداری در محیط زیست در ارتباط با انسان، توان آن در انباشت زیستی در بوم سازگان و اثرات منفی مهم آن بر سلامت بشر و محیط زیست معطوف خود ساخته است؛

با یادآوری تصمیم شماره ۲۵/۵ مورخ ۲۰ فوریه ۲۰۰۹ (۱۳۸۷/۱۲/۲) شورای حکام برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد برای شروع اقدام بین‌المللی جهت مدیریت جیوه به شیوه‌ای کارآمد، موثر و منسجم؛

با یادآوری بند ۲۲۱ سند برون‌ده قراهمایی (کنفرانس) توسعه پایدار سازمان ملل متحد با نام «آینده‌ای که ما می‌خواهیم»، که نتیجه‌ای موفق از مذاکرات درخصوص سند الزام‌آور جهانی در مورد جیوه است که مربوط به خطرات آن برای سلامت انسان و محیط زیست است،

با یادآوری تأیید مجدد اصول اعلامیه ریو در مورد محیط زیست و توسعه توسط قراهمایی توسعه پایدار سازمان ملل متحد از جمله و به‌ویژه مسئولیت‌های مشترک اما متمایز و تصدیق شرایط و توانایی‌های مربوط به دولت‌ها و نیاز به اقدام جهانی؛

با آگاهی از نگرانی‌های بهداشتی به ویژه در کشورهای در حال توسعه، ناشی از قرارگیری در معرض جیوه جمعیت آسیب‌پذیر، به‌ویژه زنان، کودکان و از طریق آن‌ها، نسل‌های آتی؛

با توجه به آسیب‌پذیری‌های خاص بوم سازگان‌های قطب شمال و جوامع بومی به دلیل بزرگنمایی زیستی جیوه و آلودگی غذاهای سنتی و با نگرانی در مورد جوامع بومی و به طور کلی‌تر در ارتباط با اثرات جیوه؛

با تصدیق درس‌های اساسی از بیماری میناماتا، به ویژه اثرات جدی بهداشتی و زیست محیطی ناشی از آلودگی جیوه، و نیاز به حصول اطمینان از مدیریت مناسب جیوه و جلوگیری از چنین رویدادهایی در آینده؛

با تأکید بر اهمیت حمایت‌های مالی، فنی، فن‌آوری، و ظرفیت‌سازی، به ویژه برای کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذار به منظور تقویت توانایی‌های ملی مدیریت جیوه و ارتقای اجرای موثر کنوانسیون؛

همچنین با تصدیق فعالیت‌های سازمان بهداشت جهانی در حفاظت از سلامت انسان در ارتباط با جیوه و نقش موافقت‌نامه‌های زیست محیطی چندجانبه مربوط به ویژه کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات برون‌مرزی مواد زائد زیان‌بخش و دفع آنها و کنوانسیون روتردام در مورد آئین اعلام رضایت قبلی برای برخی مواد شیمیایی و سموم دفع آفات خطرناک در تجارت بین‌المللی؛

با تصدیق اینکه این کنوانسیون و دیگر موافقت‌نامه‌های بین‌المللی در زمینه محیط زیست و تجارت مورد حمایت متقابل هستند؛

با تأکید بر اینکه هیچ چیز در این کنوانسیون برای تأثیر بر حقوق و تعهدات برگرفته هر عضو از هر موافقت‌نامه بین‌المللی موجود در نظر گرفته نشده است،

با درک اینکه محتویات اسناد فوق برای ایجاد یک سلسله مراتب میان این کنوانسیون و سایر اسناد بین‌المللی در نظر گرفته نشده‌اند؛

با توجه به اینکه هیچ چیز در این کنوانسیون مانع از اتخاذ اقدامات اضافی داخلی یک عضو طبق مفاد این کنوانسیون در تلاش برای حفاظت از سلامت انسان و محیط زیست در قبال قرار گرفتن در معرض جیوه طبق دیگر تعهدات آن عضو به موجب حقوق بین‌الملل حاکم نمی‌گردد؛

به شرح زیر توافق نمودند:

دفتر هیئت دولت

ماده ۱- هدف

هدف این کنوانسیون حفاظت از سلامت انسان و محیط زیست از انتشار و رهاسازی جیوه و ترکیبات جیوه از منابع انسان ساز آن است.

ماده ۲- تعاریف

از نظر این کنوانسیون:

(الف) « معدنکاری طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال) » به معنی معدنکاری طلا است که توسط یک فرد یا موسسات کوچک با سرمایه گذاری و تولید محدود انجام می شود.

(ب) « بهترین فنون در دسترس » به معنی فنونی است که بیشترین اثر را بر جلوگیری و در صورت عدم امکان، در کاهش انتشار و رهاسازی جیوه به هوا، آب و خاک و همچنین بر تأثیرات چنین انتشار و رهاسازی بر محیط زیست بطور کلی، با توجه به ملاحظات اقتصادی و فنی برای یک عضو مشخص یا تأسیسات مشخص در سرزمین آن عضو دارد در این زمینه:

(۱) « بهترین » به معنی موثرترین در دستیابی به سطح کلی بالایی از حفاظت از محیط زیست به طور کلی است؛
(۲) فنون « در دسترس » در مورد یک عضو مشخص یا تأسیسات مشخص در سرزمین آن عضو به معنی فنونی هستند که در سطحی توسعه یافته اند که به آن عضو اجازه اجرا در یک بخش صنعت مربوط به موجب شرایط فنی و اقتصادی پایدار و مناسب با توجه به هزینه ها و منافع را بدهد، خواه این فنون در سرزمین آن عضو مورد استفاده قرار گیرند یا نگیرند، یا توسعه داده شوند یا نشوند، آن فنون طبق آنچه که آن عضو تعیین نموده در دسترس کاربر تأسیسات قرار گیرد؛ و

(۳) « فنون » به معنی فن آوری های مورد استفاده، شیوه های عملیاتی و روش های طراحی، ساخت، نگهداری، بهره برداری و خارج سازی از خط تأسیسات است.

(پ) « بهترین شیوه های زیست محیطی » به معنی کاربرد ترکیبی از مناسب ترین راهبردها و اقدامات کنترلی زیست محیطی است.

(ت) « جیوه » به معنی عنصر جیوه (هاش جی (A) با شماره ثبت شناسایی ۶-۹۷-۷۴۳۹) است.

(ث) « ترکیب جیوه » به معنی هر ماده شامل اتم های جیوه و یک یا چند اتم از عناصر شیمیایی دیگر است که تنها با واکنش های شیمیایی می تواند به ترکیبات مختلف تفکیک گردد.

(ج) « محصولات حاوی جیوه » به معنی یک محصول یا جزئی از محصول است که حاوی جیوه یا ترکیبات جیوه هستند که عمداً به آن اضافه شده اند.

(چ) « عضو » عبارت است از یک دولت یا سازمان همگرایی اقتصادی منطقه ای است که رضایت خود را برای التزام به این کنوانسیون اعلام کرده است و کنوانسیون در مورد آن لازم الاجرا است.

(ح) « اعضای حاضر و رای دهنده » به معنی اعضای حاضر و رای دهنده مثبت یا منفی در نشست اعضا است.

(خ) « معدنکاری مقدماتی جیوه » به معنی معدنکاری است که در آن ماده اصلی مورد کاوش، جیوه است.

(د) « سازمان همگرایی اقتصادی منطقه ای » به معنی سازمانی است که توسط دولت های حاکم در یک منطقه مشخصی ایجاد شده است و کشورهای عضو آن در رابطه با موضوعاتی که این کنوانسیون ناظر بر آنها است، به آن سازمان صلاحیت داده اند و به آن اختیار داده شده است تا طبق مقررات داخلی خود برای امضا، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به کنوانسیون اقدام نماید.

(ذ) « استفاده مجاز » به معنی هر گونه استفاده عضو از جیوه یا ترکیبات جیوه طبق این کنوانسیون، شامل اما نه محدود به استفاده های طبق مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۶) و (۷) است.

ماده ۳- منابع تأمین جیوه و تجارت آن

۱- از نظر این ماده:

(الف) اشاره به « جیوه » شامل ترکیبات جیوه با سایر مواد از جمله آلیاژهای جیوه، با غلظت جیوه حداقل ۹۵ درصد وزنی است، و

(ب) « ترکیب جیوه » به معنی کلرید جیوه (۱) (به عنوان جیوه سفید نیز شناخته می شود)، اکسید جیوه (۲)، سولفات جیوه (۲)، نیترات جیوه (۲)، سیماب و سولفید جیوه است.

۲- مفاد این ماده نباید در موارد زیر اعمال شود:

(الف) مقادیر جیوه یا ترکیبات آن که برای استفاده در تحقیقات در مقیاس آزمایشگاهی یا به عنوان یک استاندارد مرجع هستند؛ یا

(ب) مقادیر بسیار ناچیز طبیعی جیوه یا ترکیبات جیوه موجود در محصولاتی مانند فلزات غیر جیوه‌ای، سنگ معدن، یا محصولات معدنی از جمله ذغال سنگ، یا محصولات مشتق از این مواد، و مقادیر بسیار ناچیز ناخواسته در محصولات شیمیایی؛ یا

(پ) محصولات حاوی جیوه.

۳- هر عضو نباید اجازه انجام معدنکاری مقدماتی جیوه را از تاریخ لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون برای آن، در حال اجرا نمی‌باشد، در سرزمین خود صادر کند.

۴- هر عضو باید اجازه انجام معدنکاری مقدماتی جیوه در سرزمین خود را که در تاریخ لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون برای آن، در حال اجرا بوده است، تنها برای یک دوره حداکثر پانزده ساله پس از آن تاریخ صادر کند. در طی این مدت، جیوه حاصل از آن معدن کاری باید تنها در تولید محصولات حاوی جیوه طبق ماده (۴)، در فرآیندهای تولید طبق ماده (۵) استفاده شود، یا طبق ماده (۱۱) با استفاده از عملیاتی که به فرآوری، بازیافت، تعمیر، استفاده مستقیم یا استفاده‌های جایگزین منجر نمی‌شود، امحا شود.

۵- هر عضو باید:

(الف) برای شناسایی انبارهای فردی با بیش از ۵۰ تن جیوه یا ترکیبات جیوه، همچنین منابع تولید انبارهای جیوه با تولید سالانه بیش از ۱۰ تن که در داخل سرزمین آن عضو قرار دارد تلاش کند،

(ب) چنانچه عضوی مشخص نماید که جیوه اضافی ناشی از انهدام تاسیسات کلر قلبایی در دسترس است، اقدام لازم را اتخاذ نماید تا اطمینان حاصل شود امحای این جیوه طبق دستورالعمل‌های مدیریت صحیح زیست محیطی موضوع جزء (الف) بند (۳) ماده (۱۱)، با استفاده از عملیاتی که به فرآوری، بازیافت، تعمیر، استفاده مستقیم یا استفاده‌های جایگزین منجر نمی‌شود.

۶- هر عضو نباید اجازه انجام صادرات جیوه را صادر کند به جز:

(الف) به عضوی که به یک عضو صادر کننده اعلام رضایت کتبی نموده است و تنها برای اهداف زیر:

(۱) استفاده مجاز برای کشور وارد کننده به موجب این کنوانسیون؛ یا

(۲) ذخیره نمودن موقت صحیح زیست محیطی طبق ماده (۱۰)؛ یا

(ب) به یک کشور غیر عضوی که به یک عضو صادر کننده اعلام رضایت کتبی نموده است از جمله گواهینامه‌ای که بیانگر آن است که:

(۱) کشور غیر عضو در حال انجام اقداماتی برای حصول اطمینان از حفاظت از سلامت انسان و محیط زیست و اطمینان از رعایت مفاد مواد (۱۰) و (۱۱) توسط آن عضو است؛ و

(۲) این جیوه تنها برای استفاده مجاز توسط یک عضو به موجب این کنوانسیون یا برای ذخیره نمودن موقت صحیح زیست محیطی طبق ماده (۱۰) استفاده خواهد شد.

۷- عضو صادرکننده می‌تواند بر یک اطلاعیه کلی به دبیرخانه توسط عضو یا کشور غیرعضو وارد کننده به عنوان اعلام رضایت کتبی مقرر در بند (۶) تکیه کند. این اطلاعیه کلی باید هر گونه شرایطی را تنظیم کند که به موجب آن، کشور عضو یا غیرعضو وارد کننده اعلام رضایت می‌کند. اطلاعیه می‌تواند در هر زمان توسط آن عضو یا کشور غیرعضو ابطال شود. دبیرخانه باید ثبت عمومی همه این اظهارنامه‌ها را نگهداری کند.

۸- هر عضو نباید واردات جیوه از یک کشور غیرعضو را که به آن اعلام رضایت کتبی خواهد کرد، مجاز کند، مگر اینکه که کشور غیرعضو گواهینامه‌ای را ارائه نموده باشد که آن جیوه از منابعی نمی‌باشد که به موجب بند (۳) و جزء (ب) بند (۵) غیرمجاز شناخته شده‌اند.

۹- عضوی که اطلاعیه کلی اعلام رضایت به موجب بند (۷) را ارائه می‌دهد، می‌تواند تصمیم بگیرد که بند (۸) را اعمال نکند، مگر این که محدودیت‌های جامعی را در مورد صادرات جیوه حفظ نماید و اقدامات داخلی را برای حصول اطمینان از مدیریت شدن جیوه وارداتی به روش صحیح زیست محیطی اجرا کند. عضو باید اطلاعیه‌ای را در مورد این تصمیم از جمله اطلاعات مشروح از محدودیت‌های صادراتی و اقدامات نظارتی داخلی خود و نیز اطلاعاتی در مورد مقادیر و کشورهای مبدأ جیوه وارد شده از کشور غیر عضو به دبیرخانه ارائه کند. دبیرخانه باید ثبت عمومی همه این اطلاعیه‌ها را نگهدارد. کارگروه اجرا و رعایت باید هر یک از اطلاعیه‌های مزبور و اطلاعات پشتیبانی کننده را طبق ماده (۱۵) بررسی و ارزیابی کند و می‌تواند در صورت اقتضا به فراهمایی اعضا پیشنهاد بدهد.

۱۰- رویه مندرج در بند (۹) باید تا پایان اجلاس دوم فراهمایی اعضا قابل دسترس باشد. پس از آن زمان، رویه مزبور دیگر نباید در دسترس باشد، به جز در رابطه با عضوی که اطلاعیه‌ای را به موجب بند (۹) پیش از پایان اجلاس دوم کنفرانس اعضا ارائه کرده باشد، مگر اینکه فراهمایی اعضا بنا بر رای اکثریت نسبی اعضای حاضر و رای دهنده تصمیم دیگری بگیرد.

۱۱- هر عضو باید در گزارش ارائه شده خود به موجب ماده (۲۱)، اطلاعاتی را درج کند که نشان می‌دهد الزامات این ماده رعایت شده است.

۱۲- فراهمایی اعضا باید در اولین اجلاس خود، راهنمایی بیشتری را در ارتباط با این ماده به ویژه در رابطه با جزء (الف) بند (۵)، بندهای (۶) و (۸) فراهم آورد و محتوای مقرر در گواهینامه موضوع جزء (ب) بند (۶) و بند (۸) را تدوین و تصویب کند.

۱۳- فراهمایی اعضا باید ارزیابی کند آیا تجارت ترکیبات خاص جیوه، در راستای هدف این کنوانسیون است و بررسی نماید آیا ترکیبات خاص جیوه باید با فهرست شدن در یک پیوست اضافی تصویب شده طبق ماده (۲۷) مشمول بندهای (۶) و (۸) قرار گیرد یا نگیرد.

ماده ۴ - محصولات حاوی جیوه

۱- هر عضو با اتخاذ اقدامات مناسب نباید اجازه ساخت، واردات یا صادرات محصولات حاوی جیوه مندرج در بخش اول پیوست (الف) را پس از تاریخ مشخص شده برای خروج آن محصولات بدهد، مگر چنانچه در پیوست (الف) برای آن استثناء در نظر گرفته شده باشد یا به موجب ماده (۶) مشمول معافیت شده باشد.

۲- یک عضو می‌تواند به عنوان جایگزینی برای بند (۱)، در زمان تصویب یا لازم‌الاجراء شدن اصلاحیه پیوست (الف) در مورد آن، مشخص نماید که راهبردها یا اقدامات مختلفی را در خصوص محصولات مندرج در بخش اول پیوست (الف) اجرا خواهد کرد. یک عضو تنها در صورتی می‌تواند این گزینه را انتخاب کند که بتواند نشان دهد که قبلاً توانسته است میزان تولید، واردات و صادرات بخش زیادی از محصولات مندرج در بخش اول پیوست (الف) را تا حد زیادی کاهش داده است یا راهبردها و اقداماتی را جهت کاهش استفاده جیوه در سایر محصولاتی که در بخش اول

فهرست (الف) درج نشده‌اند، در زمان اعلام تصمیم خود به دبیرخانه در خصوص برای استفاده از این گزینه، انجام داده است. بعلاوه عضوی که این گزینه را انتخاب می‌کند:

(الف) باید شرحی از راهبردها یا اقدامات انجام شده از جمله میزان جیوه کاهش داده شده را در اولین فرصت به فراهمایی اعضاء گزارش نماید؛

(ب) باید راهبردها یا اقداماتی را برای کاهش مصرف جیوه در هر یک از محصولات مندرج در بخش اول پیوست (الف) که در مورد آن‌ها نتیجه قابل توجهی حاصل نشده است، اجرا کند؛

(پ) باید اقدامات بیشتری را برای نیل به کاهش بیشتر بررسی نماید؛

(ت) نباید واجد شرایط برای ادعای معافیت به موجب ماده (۶) برای آن گروه از محصولاتی باشد که برای آنها این گزینه انتخاب شده است.

حداکثر پنج سال پس از لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون، فراهمایی اعضاء باید به عنوان بخشی از فرآیند بازنگری به موجب بند (۸)، پیشرفت کار و اثربخشی اقدامات انجام شده به موجب این بند را بازنگری نماید.

۳- هر عضو باید درخصوص محصولات حاوی جیوه مندرج در بخش دوم پیوست (الف) طبق مفاد مندرج در آن اقداماتی را اتخاذ نماید.

۴- دبیرخانه باید براساس اطلاعات ارائه شده توسط اعضاء، اطلاعاتی را در خصوص محصولات حاوی جیوه و گزینه‌های جایگزین آن، جمع‌آوری و نگهداری نماید و اطلاعات مزبور را برای همگان قابل دستیابی کند. دبیرخانه باید سایر اطلاعات مربوط ارائه شده توسط اعضا را نیز برای عموم قابل دسترس نماید.

۵- هر عضو باید اقداماتی را اتخاذ کند تا از گنجانیدن محصولات حاوی جیوه‌ای که تولید، واردات و صادرات آنها برای آن عضو به موجب این ماده ممنوع شده است، در محصولات مونتاژ شده جلوگیری نماید.

۶- هر عضو باید تا پیش از لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون برای آن، از تولید و توزیع تجاری محصولات حاوی جیوه که در زمره هیچ یک از مصارف شناخته شده محصولات حاوی جیوه نیستند، جلوگیری نماید، مگر اینکه نتایج ارزیابی خطرات و منافع آن محصول بیانگر داشتن فوائد بهداشت انسانی و زیست محیطی باشد. هر عضو باید در صورت اقتضا اطلاعات مربوط به این قبیل محصولات، از جمله اطلاعات راجع به خطرات و منافع آن محصول برای بهداشت انسانی و زیست محیطی را به دبیرخانه ارائه نماید. دبیرخانه این اطلاعات را در دسترس عموم قرار خواهد داد.

۷- هر عضو می‌تواند پیشنهاد اضافه شدن یک محصول حاوی جیوه به پیوست (الف) را که باید شامل اطلاعات راجع به امکان دسترسی، امکان سنجی فنی و اقتصادی، خطرات و منافع بهداشتی و زیست محیطی جایگزین‌های بدون جیوه آن محصول با در نظر گرفتن اطلاعات مربوط به بند (۴) به دبیرخانه ارائه نماید.

۸- فراهمایی اعضاء باید حداکثر پنج سال پس از لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون، پیوست (الف) را بازنگری نماید و می‌تواند اصلاحات آن پیوست را طبق ماده (۲۷) بررسی کند.

۹- فراهمایی اعضاء در بازنگری پیوست (الف) به موجب بند (۸)، باید حداقل موارد زیر را در نظر بگیرد:

(الف) هر پیشنهاد ارائه شده به موجب بند (۷)؛

(ب) اطلاعات قابل دسترس به موجب بند (۴)؛ و

(پ) دسترسی اعضاء به گزینه‌های جایگزین بدون جیوه که با در نظر گرفتن خطرات و منافع بهداشت انسانی و زیست محیطی از لحاظ فنی و اقتصادی امکان پذیر هستند.

دفتر هیئت دولت

ماده ۵- فرآیندهای تولیدی که در آن جیوه یا ترکیبات آن استفاده می‌شوند

- ۱- از نظر این ماده و پیوست (ب)، فرآیندهای تولیدی که در آنها از جیوه یا ترکیبات آن استفاده می‌گردد نباید شامل فرآیندهایی که محصولات حاوی جیوه در آنها استفاده می‌شود، فرآیندهای ساخت محصولات حاوی جیوه یا فرآیندهای پردازش پسماندهای جیوه باشند.
- ۲- هر عضو با انجام اقدامات مناسب نباید اجازه استفاده از جیوه یا ترکیبات آن را در فرآیندهای تولیدی مندرج در بخش اول پیوست (ب) برای فرآیندهای منفرد، پس از تاریخ تعیین شده برای متوقف نمودن استفاده از آنها بدهد به جزء در مواردی که آن عضو معافیته را به موجب ماده (۶) به ثبت رسانده باشد.
- ۳- هر عضو باید اقداماتی را اتخاذ کند تا استفاده از جیوه یا ترکیبات آن را در فرآیندهای مندرج در بخش دوم پیوست (ب) طبق مفاد مندرج در آن محدود نماید.
- ۴- دبیرخانه باید براساس اطلاعات ارائه شده توسط اعضاء، اطلاعات مربوط به فرآیندهای مصرف کننده جیوه یا ترکیبات آن و جایگزین‌های آنها را گردآوری و نگهداری نماید و اطلاعات مزبور را برای همگان قابل دسترس کند. سایر اطلاعات مربوط نیز می‌تواند توسط اعضا ارائه شود و توسط دبیرخانه برای همگان قابل دسترس گردد.
- ۵- هر عضو دارنده یک یا چند تاسیسات که از جیوه یا ترکیبات آن در فرآیندهای تولیدی مندرج در پیوست (ب) استفاده می‌کند باید:
 - (الف) در خصوص انتشار و رهاسازی جیوه یا ترکیبات آن که ناشی از تاسیسات مزبور می‌باشند، اقداماتی را اتخاذ نماید؛
 - (ب) در گزارش‌های خود که به موجب ماده (۲۱) ارائه شده است، اطلاعات راجع به اقدامات اتخاذ شده به موجب این بند را درج نماید؛ و
 - (پ) تلاش کند تا حداکثر سه سال پس از لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون برای آن، تاسیسات موجود در سرزمین خود را که از جیوه یا ترکیبات آن در فرآیندهای مندرج در پیوست (ب) استفاده می‌کنند، شناسائی نماید و اطلاعات مربوط به تعداد و نوع تاسیسات مزبور و مقدار حدودی جیوه یا ترکیبات جیوه مصرفی سالانه در آن تاسیسات را به دبیر خانه ارائه کند. این اطلاعات باید توسط دبیرخانه برای همگان قابل دسترس گردد.
- ۶- هر عضو نباید اجازه استفاده از جیوه یا ترکیبات آن را در تاسیسات استفاده کننده از فرآیندهای تولیدی مندرج در پیوست (ب) که تا پیش از لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون برای آن، وجود نداشته است، بدهد. هیچ گونه معافیته نباید در مورد این قبیل تاسیسات اعمال شود.
- ۷- هر عضو باید از توسعه هر تاسیسات استفاده کننده از فرآیندهای تولیدی که در آنها از جیوه یا ترکیبات آن به طور عمدی استفاده می‌شود و تا پیش از لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون وجود نداشته‌اند جلوگیری کند، جز در مواردی که آن عضو بتواند برای قانع کردن فراهمایی اعضاء نشان دهد فرآیندهای تولیدی دارای منافع زیست محیطی و بهداشتی مشخص هستند و هیچ گزینه بدون جیوه‌ای که از نظر اقتصادی و فنی قابل دسترس باشد و چنین منافعی را یا خود همراه داشته باشد وجود ندارد.
- ۸- اعضاء تشویق می‌شوند تا اطلاعات راجع به توسعه فن‌آوری‌های نوین مربوط، گزینه‌های جایگزین بدون جیوه که از نظر فنی و اقتصادی قابل دسترسی هستند، اقدامات و فنون احتمالی برای کاهش و در صورت امکان حذف کاربرد جیوه و ترکیبات آن و انتشار و رهاسازی جیوه و ترکیبات آن ناشی از فرآیندهای تولیدی مندرج در پیوست (ب) را تبادل نمایند.
- ۹- هر عضو می‌تواند پیشنهاد اصلاح پیوست (ب) را به منظور درج یک فرآیند تولیدی که در آن جیوه یا ترکیبات آن استفاده می‌شود، ارائه دهد. پیشنهاد مزبور باید شامل اطلاعات راجع به امکان دسترسی، امکان سنجی فنی و اقتصادی، خطرات و منافع بهداشتی و زیست محیطی جایگزین‌های بدون جیوه آن محصول باشد.

- ۱۰- فراهمایی اعضا باید حداکثر پنج سال پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون، پیوست (ب) را بازنگری نماید و می‌تواند اصلاحات آن پیوست را طبق ماده (۲۷) بررسی کند.
- ۱۱- فراهمایی اعضا باید در هر گونه بازنگری پیوست (ب) به موجب بند (۱۰) باید حداقل موارد زیر را در نظر بگیرد:
- (الف) هر پیشنهاد ارائه شده به موجب بند (۹)؛
- (ب) اطلاعات قابل دسترس به موجب بند (۴)؛ و
- (پ) دسترسی اعضا به گزینه‌های جایگزین بدون جیوه که با در نظر گرفتن خطرات و منافع بهداشت انسانی و زیست محیطی از لحاظ فنی و اقتصادی امکان پذیر هستند.

ماده ۶- معافیت‌های قابل استفاده بنا به درخواست عضو

- ۱- هر کشور یا سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای می‌تواند یک یا چند معافیت از تاریخ‌های توقف مندرج در پیوست‌های (الف) و (ب)، که از این پس به عنوان « معافیت » نامیده می‌شود را در موارد زیر با ارسال اطلاعیه کتبی به دبیرخانه اعلام نماید:
- (الف) در هنگام عضو شدن در این کنوانسیون؛ یا
- (ب) در صورت اضافه شدن هر محصول حاوی جیوه به عنوان اصلاح پیوست (الف) یا اضافه شدن هر فرآیند تولیدی که در آن جیوه استفاده شده به عنوان اصلاح پیوست (ب) حداکثر تا تاریخی که در آن اصلاحیه حاکم، برای آن عضو لازم‌الاجرا می‌شود. هر یک از موارد ثبت، باید به همراه بیانیه توضیحی در خصوص نیاز آن عضو برای معافیت باشد.
- ۲- یک معافیت می‌تواند یا برای یک دسته‌بندی مندرج در فهرست پیوست (الف) یا (ب)، یا برای دسته‌بندی فرعی تعیین شده توسط هر کشور یا سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای ثبت شود.
- ۳- نام هر عضوی که یک یا چند معافیت دارد، باید در دفتر ثبت مشخص گردد. دبیرخانه باید دفتر ثبت را ایجاد و نگهداری و برای همگان نیز قابل دسترس نماید.
- ۴- دفتر ثبت باید شامل:
- (الف) فهرستی از اعضایی باشد که دارای یک یا چند معافیت است؛
- (ب) معافیت یا معافیت‌های ثبت شده برای هر عضو؛ و
- (پ) زمان پایان هر معافیت.
- ۵- همه معافیت‌ها به موجب بند (۱)، پنج سال پس از تاریخ توقف مربوط به موارد مندرج در پیوست (الف) یا (ب) منقضی خواهند شد، مگر این که دوره کوتاهتری توسط عضو در دفتر ثبت مشخص شده باشد.
- ۶- فراهمایی اعضا می‌تواند بر اساس درخواست یک عضو برای تمدید زمان معافیت برای پنج سال، تصمیم‌گیری کند، مگر اینکه آن عضو، زمان کوتاهتری را درخواست نماید. فراهمایی اعضا برای تصمیم‌گیری خود باید موارد زیر را در نظر بگیرد:
- (الف) گزارش توجیهی آن عضو در خصوص نیاز به تمدید معافیت و رؤس اقدامات برعهده گرفته شده و طراحی شده برای رفع نیاز به معافیت به محض آن که امکانپذیر شود؛
- (ب) اطلاعات قابل دسترس از جمله در خصوص دسترس بودن محصولات و فرآیندهای جایگزین که عاری از جیوه هستند یا متضمن مصرف جیوه کمتری نسبت به میزان مورد نظر برای معافیت است؛ و
- (پ) اقدامات برنامه‌ریزی شده یا در حال اجرا برای نگهداری جیوه به روش‌های صحیح زیست محیطی و دفع پسماندهای جیوه. یک معافیت می‌تواند تنها یک بار برای هر زمان توقف هر محصول تمدید گردد.

۷- یک عضو می‌تواند در هر زمانی با اعلام کتبی به دبیرخانه از معافیت انصراف دهد. انصراف از معافیت در تاریخ مشخص شده در اطلاعیه نافذ خواهد شد.

۸- علی‌رغم بند (۱)، هیچ کشور یا سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای نمی‌تواند معافیتی را پس از پنج سال از تاریخ توقف محصول یا فرآیند مربوط مندرج در پیوست‌های (الف) و (ب) ثبت نماید، مگر اینکه یک یا چند عضو که برای آن محصول یا فرآیند کماکان ثبت معافیت کرده‌اند، به موجب بند (۶) مجوز تمدید دریافت کرده باشند. در چنین مواردی یک کشور یا سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای می‌تواند در زمان‌های در نظر گرفته شده در جزء (الف) و (ب) بند (۱) برای آن محصول یا فرآیند معافیتی را ثبت کند که باید ده سال پس از تاریخ مربوط به توقف آن محصول یا فرآیند منقضی گردد.

۹- هیچ عضوی نمی‌تواند در هر زمان پس از ده سال پس از تاریخ توقف تولید محصول یا فرآیند مندرج در پیوست‌های (الف) و (ب) معافیت معتبری را داشته باشد.

ماده ۷ - معدنکاری طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال)

۱- اقدامات مندرج در این ماده و پیوست (پ) در مورد معدنکاری طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال) و فرآیند استحصال طلا از سنگ معدن با استفاده از مخلوط جیوه اعمال می‌گردد.

۲- هر عضوی که دارای معدنکاری طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال) و فرآیند مشمول این ماده در سرزمین خود است باید برای کاهش و اگر امکانپذیر باشد حذف استفاده از جیوه و ترکیبات آن و همچنین کاهش و حذف انتشار و رها سازی جیوه ناشی از معدنکاری و فرآیند مزبور در محیط زیست اقدام نماید.

۳- هر عضو اگر در هر زمانی تشخیص دهد که معدنکاری طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال) در سرزمین آن، بیشتر از مقدار ناچیز است باید مراتب را به دبیرخانه اطلاع بدهد. در صورت تشخیص مزبور، آن عضو باید:

(الف) برنامه اقدام ملی را طبق پیوست (پ) تهیه و اجراء نماید؛

(ب) برنامه اقدام ملی خود را حداکثر سه سال پس از لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون برای آن، یا سه سال پس از اعلام به دبیرخانه - هر کدام موخرتر باشد - به دبیرخانه؛ و

(پ) پس از آن، هر سه سال، پیشرفت حاصل شده در ایفای تعهدات خود به موجب این ماده را بازنگری نماید و در گزارش ارائه شده خود به موجب ماده (۲۱) بازنگری‌های مزبور را درج نماید.

۴- اعضا می‌توانند برای نیل به اهداف این ماده با یکدیگر و در صورت اقتضا با سازمانهای بین دولتی و سایر نهادها همکاری نمایند. این همکاری‌ها ممکن است شامل موارد زیر باشند:

(الف) تدوین راهبردهایی برای جلوگیری از استفاده از جیوه یا ترکیبات آن در معدنکاری طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال)؛

(ب) آموزش، توسعه و ابتکارات ظرفیت سازی؛

(پ) ترغیب تحقیق در روش‌های جایگزین پایدار بدون جیوه؛

(ت) مهیا نمودن کمک فنی و مالی؛

(ث) مشارکت برای کمک به اجرای تعهدات خود به موجب این ماده؛ و

(ج) استفاده از سازوکارهای موجود تبادل اطلاعات برای افزایش سطح دانش، بهترین شیوه‌های زیست محیطی و

فن‌آوری‌های جایگزین که به لحاظ زیست محیطی، فنی، اجتماعی و اقتصادی ماندگار هستند.

دفتر هیئت دولت

ماده ۸- انتشار

۱- این ماده در ارتباط با کنترل و چنانچه امکانپذیر باشد، کاهش انتشار « جیوه و ترکیبات آن » به اتمسفر که به طور کلی « جیوه کل » نامیده می‌شود، از طریق انجام اقداماتی برای کنترل انتشار از منابع نقطه‌ای مشمول دسته بندی‌های منبع مندرج در پیوست (ت) است.

۲- از نظر این ماده :

(الف) « انتشار » به معنی انتشار جیوه یا ترکیبات آن در اتمسفر است.

(ب) « منبع مربوط » به معنی منبعی است که نام آن مشمول یکی از دسته‌بندی‌های منبع مندرج در پیوست (ت) باشد. یک عضو می‌تواند چنانچه بخواهد، معیارهایی را برای تعیین منابع مشمول دسته‌بندی‌های مندرج در فهرست (ت) تدوین نماید به شرطی که معیارهای در نظر گرفته شده برای هر دسته‌بندی به‌گونه‌ای باشد که شامل حداقل ۷۵ درصد انتشار ناشی آن دسته‌بندی باشد.

(پ) « منبع جدید » به معنی هر منبع مربوط مندرج در یک دسته‌بندی مندرج در پیوست (ت) است که ساخت یا تغییر اساسی آن حداقل یک سال پس از تاریخ‌های زیر شروع شده باشد:

(۱) لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون برای عضو ذی‌ربط؛ یا

(۲) لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه پیوست (ت) برای عضو ذی‌ربط چنانچه منبع تنها به دلیل آن اصلاحیه، مشمول مفاد این کنوانسیون شود.

(ت) « تغییر اساسی » به معنی تغییر منبع مربوط است که منجر به افزایش قابل توجهی در میزان انتشار گردد، به استثنای هر تغییری در میزان انتشار ناشی از بازبانی محصولات جانبی. تصمیم‌گیری در مورد اساسی بودن یا نبودن تغییر، با عضو ذی‌ربط است.

(ث) « منبع موجود » به معنی هر منبع مربوطی به غیر از منبع جدید است.

(ج) « حد مجاز انتشار » به معنی حداکثر غلظت، جرم یا انتشار جیوه یا ترکیبات جیوه انتشار یافته از یک منبع نقطه‌ای است که که اغلب به آن « جیوه کل » گفته می‌شود.

۳- هر عضو دارای منابع مربوط، باید برای کنترل انتشار اقدام نماید و می‌تواند برنامه ملی را تدوین کند که در آن اقداماتی را که قرار است برای کنترل انتشار اتخاذ شود، انتظارات خود، اهداف و نتایج، درج شده است. هر برنامه باید ظرف مدت چهار سال پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون برای آن عضو، به فراهمایی اعضا ارائه گردد. اگر یک عضو، برنامه اجرایی را طبق ماده (۳۰) تدوین نماید، می‌تواند برنامه تهیه شده به موجب این بند را در آن درج کند.

۴- هر عضو در خصوص منابع جدید خود، باید استفاده از بهترین فنون در دسترس و بهترین شیوه‌های زیست محیطی برای کنترل و چنانچه امکانپذیر باشد کاهش انتشار را به محض آنکه قابل اقدام باشد اما حداکثر پنج سال پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون برای آن عضو مقرر کند. یک عضو می‌تواند حدود مجاز انتشار را که سازگار با کاربرد بهترین روش‌های موجود هستند، استفاده کند.

۵- هر عضو برای منابع وجود خود، باید یک یا چند اقدام زیر را در هر برنامه ملی یا در نظر گرفتن وضعیت ملی، قابلیت تخصیص و امکان سنجی فنی و اقتصادی اقدامات درج نماید و به محض این که امکانپذیر باشد اما حداکثر ده سال پس از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون برای آن، آن‌ها را اجرا نماید:

(الف) هدف کمی برای کنترل و در صورت امکان کاهش انتشار منابع مربوط؛

(ب) حد مجاز انتشار برای کنترل و در صورت امکان کاهش انتشار از منابع مربوط؛

(پ) استفاده از بهترین فنون در دسترس و بهترین شیوه‌های زیست محیطی برای کنترل انتشار از منابع مربوط؛

(ت) راهبرد کنترل همزمان چند آلوده کننده که منافع مشترکی برای کنترل انتشار جیوه در بر دارد؛

دفتر هیئت دولت

(ث) اقدامات جایگزین برای کاهش انتشار از منابع مربوط.

۶- اعضاء می‌توانند برای همه منابع موجود اقدامات یکسانی را اعمال کنند یا می‌توانند در خصوص دسته‌بندی‌های منابع مختلف، اقدامات متفاوتی را اتخاذ کنند. هدف، پیشرفت متعارف در کاهش انتشار در طول زمان برای آن دسته از اقداماتی است که توسط عضو اتخاذ شده است.

۷- هر عضوی باید به محض این که امکانپذیر باشد اما حداکثر پنج سال پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن کنوانسیون برای آن، فهرست انتشار از منابع مربوط را تهیه نماید و پس از آن، فهرست مزبور را حفظ کند.

۸- فراهمایی اعضاء، در اولین اجلاس خود، باید راهنماهای زیر را تصویب نماید:

(الف) بهترین فنون در دسترس و بهترین شیوه‌های زیست محیطی با در نظر گرفتن هر گونه تفاوت بین منابع جدید و موجود و ضرورت کاهش اثرات متقابل آن‌ها؛

(ب) حمایت از اعضاء جهت اجرای اقدامات مندرج در بند (۵) به‌ویژه در تعیین اهداف و « حد مجاز انتشار ».

۹- فراهمایی اعضاء باید در اولین فرصت راهنماهای زیر را تصویب نماید:

(الف) معیارهایی که اعضاء به موجب جزء (ب) بند (۲) می‌توانند تهیه کنند؛

(ب) روش شناسی تهیه فهرست انتشار.

۱۰- فراهمایی اعضاء باید راهنمای تهیه شده به موجب بندهای (۸) و (۹) را به طور مستمر بازنگری و در صورت اقتضا به‌روزرسانی نماید. اعضاء باید راهنما را در اجرای مفاد مربوط این ماده مد نظر قرار دهند.

۱۱- هر عضو باید اطلاعات مربوط به اجرای این ماده، به ویژه اطلاعات مربوط به اقداماتی را که طبق بندهای (۴) تا (۷) اتخاذ کرده است و اثربخشی اقدامات را در گزارش‌های ارائه شده خود به موجب ماده (۲۱) درج نماید.

ماده ۹- رهاسازی

۱- این ماده در ارتباط با کنترل و در صورت امکان، کاهش رهاسازی جیوه و ترکیبات آن که اغلب به آن « جیوه کل » گفته می‌شود، از منابع نقطه‌ای مربوط، در خاک و آب است که در سایر مفاد این کنوانسیون مورد حکم قرار نگرفته‌اند.

۲- از نظر این ماده:

(الف) « رها سازی » به معنی رها سازی جیوه یا ترکیبات آن در خاک یا آب است؛

(ب) « منابع مربوط » به معنی هر منبع نقطه‌ای انسان ساز مشخص رهاسازی است که توسط یک عضو مشخص شده و در سایر مفاد این کنوانسیون مورد حکم قرار نگرفته است؛

(پ) « منبع جدید » به معنی هر منبع مربوطی است که ساخت یا تغییر اساسی آن، حداقل یک سال پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون برای عضو ذی‌ربط شروع شده باشد؛

(ت) « تغییر اساسی » به معنی تغییرات منبع مربوط است که منجر به افزایش قابل توجهی در میزان رهاسازی گردد، به استثنای هر تغییر در میزان رهاسازی ناشی از بازیابی محصولات جانبی. تصمیم‌گیری در مورد اساسی بودن یا نبودن تغییر، با عضو ذی‌ربط است.

(ث) « منبع موجود » به معنی هر منبع مربوطی به غیر از منبع جدید است.

(ج) « حد مجاز رهاسازی » به معنی حد غلظت یا جرم جیوه یا ترکیبات شده آن از یک منبع نقطه‌ای است که به آن اغلب « جیوه کل » گفته می‌شود.

۳- هر عضو باید حداکثر سه سال پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون برای آن و پس از آن به طور منظم دسته‌بندی‌های منبع نقطه‌ای مربوط را مشخص نماید.

۴- هر عضو دارای منابع مربوط، باید برای کنترل رهاسازی اقدام نماید و می‌تواند برنامه ملی را تدوین کند که در آن اقداماتی را که قرار است برای کنترل رهاسازی اتخاذ شود، انتظارت خود، اهداف و نتایج، درج شده است. هر برنامه

دفتر هیئت دولت

باید ظرف مدت چهار سال پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن کنوانسیون برای آن عضو، به فراهمایی اعضا ارائه گردد. اگر یک عضو، برنامه اجرایی را طبق ماده (۲۰) تدوین نماید، می‌تواند برنامه تهیه شده به موجب این بند را در آن درج کند.

۵- اقدامات باید در صورت اقتضا شامل یک یا چند مورد زیر باشد:

(الف) حد مجاز رها سازی برای کنترل و در صورت امکان کاهش رها سازی از منابع مربوط؛

(ب) استفاده از بهترین فنون در دسترس و بهترین شیوه‌های زیست محیطی برای کنترل رها سازی از منابع مربوط؛

(پ) راهبرد کنترل همزمان چند آلوده کننده که منافع مشترکی برای کنترل رها سازی جیوه در بر دارد؛

(ت) اقدامات جایگزین برای کاهش رها سازی از منابع مربوط؛

۶- هر عضوی باید به محض این که امکانپذیر باشد اما حداکثر پنج سال پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن کنوانسیون

برای آن، فهرست رها سازی از منابع مربوط را تهیه نماید و پس از آن، فهرست مزبور را حفظ کند.

۷- فراهمایی اعضا، باید در اولین فرصت، راهنماهای زیر را تصویب نماید:

(الف) بهترین فنون در دسترس و بهترین شیوه‌های زیست محیطی با در نظر گرفتن هر گونه تفاوت بین منابع جدید

و موجود و ضرورت کاهش اثرات متقابل آن‌ها؛

(ب) روش شناسی تهیه فهرست رها سازی.

۸- هر عضو باید اطلاعات مربوط به اجرای این ماده، به ویژه اطلاعات مربوط به اقداماتی را که طبق بندهای (۳) تا (۶)

اتخاذ کرده است و اثربخشی اقدامات را در گزارش‌های ارائه شده خود به موجب ماده (۲۱) درج نماید.

ماده ۱۰- ذخیره کردن موقت صحیح زیست محیطی جیوه به غیر از پسماندهای جیوه

۱- این ماده باید در مورد ذخیره کردن موقت جیوه و ترکیبات جیوه به گونه تعریف شده در ماده (۳) اعمال شود و در

معنی تعریف شده از پسماند جیوه مندرج در ماده (۱۱) فرار نمی‌گیرد.

۲- هر عضو باید اقداماتی را اتخاذ کند تا از ذخیره شدن موقت و با روش صحیح زیست محیطی جیوه و ترکیبات آن که

برای استفاده مجاز توسط یک عضو به موجب این کنوانسیون در نظر گرفته شده است، با در نظر گرفتن هر

دستورالعملی و طبق هر الزامات مصوب به موجب بند (۲) اطمینان حاصل کند.

۳- فراهمایی اعضا باید راهنماهای ذخیره موقت صحیح زیست محیطی جیوه و ترکیبات جیوه را با در نظر گرفتن هر

راهنمای مربوط تهیه شده به موجب کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید زیان‌بخش و دفع

آنها و سایر راهنماهای مربوط تصویب نماید. فراهمایی اعضا می‌تواند الزامات ذخیره موقت را در یک پیوست اضافی

این کنوانسیون طبق ماده (۲۷) تصویب کند.

۴- اعضا باید در صورت اقتضا با یکدیگر و سازمان‌های بین‌دولتی و سایر نهادهای مربوط به منظور افزایش ظرفیت

سازی برای ذخیره موقت صحیح زیست محیطی جیوه و ترکیبات جیوه همکاری کنند.

ماده ۱۱- پسماندهای جیوه

۱- کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید زیان‌بخش و دفع آنها باید در مورد پسماندهای مشمول

این کنوانسیون برای اعضای کنوانسیون بازل اعمال گردد. اعضای این کنوانسیون که عضو کنوانسیون بازل نیستند

باید آن تعاریفی را که در مورد پسماندهای مشمول این کنوانسیون اعمال می‌شود، به عنوان راهنما استفاده کنند.

۲- از نظر این کنوانسیون، پسماند جیوه یعنی مواد یا اشیایی که:

(الف) از جیوه یا ترکیبات جیوه تشکیل می‌شوند؛

(ب) حاوی جیوه یا ترکیبات جیوه می‌باشند؛ یا

دفتر هیئت دولت

(پ) آلوده به جیوه یا ترکیبات جیوه هستند؛

به مقداری بیش از آستانه مربوط که توسط فراهمایی اعضا با همکاری نهادهای مربوط کنوانسیون بازل به روش هماهنگ تعریف شده است و به موجب مفاد قانون ملی یا این کنوانسیون دفع می‌شوند یا قرار است دفع شوند یا لازم است دفع شوند. این تعریف، شامل سرباره، سنگ ضایعاتی و باطله معدن، به جز ناشی از معدنکاری مقدماتی جیوه نمی‌گردد، مگر اینکه حاوی جیوه یا ترکیبات آن بالاتر از آستانه تعریف شده توسط فراهمایی اعضا باشد.

۳- هر عضو باید اقدامات مناسب را انجام دهد به گونه‌ای که پسماند جیوه:

(الف) به شیوه صحیح زیست محیطی با در نظر گرفتن راهنماهای تدوین شده به موجب کنوانسیون بازل و طبق الزاماتی که فراهمایی اعضا باید در یک پیوست اضافی طبق ماده (۲۷) تصویب کند، مدیریت شود. فراهمایی اعضا در تدوین الزامات باید مقررات و برنامه‌های مدیریت پسماند را در نظر گیرد.

(ب) برای استفاده مجاز یک عضو به موجب این کنوانسیون یا دفع صحیح زیست محیطی به موجب جزء (الف) بند (۳) تنها، فرآوری، بازیافت، احیاء یا استفاده مجدد مستقیم شود.

(پ) برای اعضای کنوانسیون بازل، از طریق مرزهای بین‌المللی، به جز به منظور دفع صحیح زیست محیطی طبق این ماده و آن کنوانسیون حمل و نقل نشود. در شرایطی که کنوانسیون بازل در مورد حمل و نقل از طریق مرزهای بین‌المللی اعمال نشود، یک عضو باید تنها با در نظر گرفتن قواعد، استانداردها و راهنماهای بین‌المللی مربوط، حمل و نقل مزبور را تجویز نماید.

۴- فراهمایی اعضا باید برای همکاری نزدیک با ارکان مربوط کنوانسیون بازل در بازنگری و در صورت اقتضا به‌روز رسانی راهنماهای موضوع جزء (الف) بند (۳) تلاش کند.

۵- اعضا به همکاری با یکدیگر و با سازمان‌های بین‌دولتی مربوط و در صورت اقتضا سایر نهادها، برای توسعه و حفظ ظرفیت جهانی، منطقه‌ای و ملی برای مدیریت پسماندهای جیوه به روش صحیح زیست محیطی تشویق می‌شوند.

ماده ۱۲- مکان‌های آلوده

۱- هر عضو باید برای تدوین راهبردهای مناسب برای شناسایی و ارزیابی مکان‌های آلوده به جیوه یا ترکیبات آن تلاش کند.

۲- هر اقدامی برای کاهش خطرات ناشی از چنین مکان‌هایی باید به روش صحیح زیست محیطی و در صورت اقتضا همراه با ارزیابی خطرات جیوه یا ترکیبات جیوه موجود در آن مکان‌ها برای سلامت انسان و محیط زیست صورت پذیرد.

۳- فراهمایی اعضا باید راهنمای مدیریت مکان‌های آلوده را تصویب کند که می‌تواند شامل روش‌ها و رهیافت‌هایی برای موارد زیر باشد:

(الف) شناسایی و تعیین خصوصیات مکان؛

(ب) تعامل با عموم مردم؛

(پ) ارزیابی خطرات متوجه سلامت انسان و محیط زیست؛

(ت) انتخاب‌هایی برای مدیریت خطرات ناشی از مکان‌های آلوده؛

(ث) برآورد منافع و هزینه‌ها؛ و

(ج) اعتبار سنجی نتایج.

۴- اعضا به همکاری در تدوین راهبردها و اجرای فعالیت‌های شناسایی، ارزیابی، اولویت بندی، مدیریت و در صورت اقتضا، پاکسازی مکان‌های آلوده تشویق می‌شوند.

دفتر هیئت دولت

ماده ۱۳- منابع مالی و سازوکار آن

- ۱- هر عضو تعهد می‌کند که در حد توانایی‌های خود منابعی را در رابطه با آن دسته از فعالیت‌های ملی در نظر گرفته شده برای اجرای این کنوانسیون طبق سیاست‌ها، اولویت‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های ملی خود تامین کند. این منابع می‌توانند شامل کمک‌های مالی داخلی از طریق سیاست‌ها، راهبردهای توسعه و بودجه‌های ملی مربوط و کمک‌های مالی دو جانبه و چند جانبه و نیز درگیر نمودن بخش خصوصی باشند.
- ۲- اثربخشی کلی اجرای این کنوانسیون توسط کشورهای عضو در حال توسعه به تأثیر اجرای این ماده مربوط می‌شود.
- ۳- منابع تامین کننده کمک‌های مالی و فنی چندجانبه، منطقه‌ای و دوجانبه، همچنین ظرفیت سازی و انتقال فن‌آوری، تشویق می‌گردند تا به صورت فوری سطح فعالیت‌های مربوط به جیوه با حمایت از کشورهای در حال توسعه عضو در اجرای این کنوانسیون در رابطه با منابع مالی، کمک فنی و انتقال فن‌آوری ارتقاء و افزایش یابد.
- ۴- اعضا در اقدامات خود در رابطه با تامین مالی باید نیازها و شرایط ویژه اعضایی را که کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه یا کشورهای کمتر توسعه یافته هستند، به طور کامل در نظر بگیرند.
- ۵- بدین وسیله سازوکاری برای تامین منابع مالی کافی، قابل پیش بینی و به موقع تعیین می‌شود. این سازوکار به منظور حمایت از کشورهای عضو در حال توسعه، و اعضای با اقتصاد در حال گذار در اجرای الزامات آن‌ها به موجب این کنوانسیون است.
- ۶- ساز و کار باید شامل موارد زیر باشد:

(الف) صندوق امانی تسهیلات محیط زیست جهانی؛ و

(ب) برنامه بین‌المللی ویژه برای حمایت از ظرفیت سازی و کمک فنی.

- ۷- صندوق امانی تسهیلات محیط زیست جهانی باید منابع مالی جدید، قابل پیش بینی، کافی و به موقع برای تامین هزینه‌های حمایت از اجرای این کنوانسیون را به گونه توافق شده در فراهمایی اعضا فراهم آورد. از نظر این کنوانسیون، صندوق امانی تسهیلات محیط زیست جهانی باید به موجب راهنمایی فراهمایی اعضا عمل کند و به آن پاسخگو باشد. فراهمایی اعضا باید در مورد راهبردها، سیاست‌ها، اولویت‌های برنامه‌ای کلی و واجد شرایط بودن برای دسترسی و استفاده از منابع مالی راهنمایی‌هایی را تهیه کند. علاوه، فراهمایی اعضا باید در مورد فهرست شاخص دسته‌بندی فعالیت‌هایی که می‌توانند حمایت صندوق امانی تسهیلات محیط زیست جهانی را جذب کنند، راهنمایی‌هایی را تهیه کند. صندوق امانی تسهیلات محیط زیست جهانی باید منابع تامین کننده هزینه‌های افزایشی مورد توافق منافع محیطی جهانی و هزینه‌های کامل مورد توافق بعضی از فعالیت‌های توانمندسازی را فراهم آورد.

- ۸- صندوق امانی تسهیلات محیط زیست جهانی باید در فراهم آوردن منابع یک فعالیت، توانایی بالقوه کاهش جیوه یک فعالیت پیشنهادی را نسبت به هزینه‌های آن در نظر بگیرد.
- ۹- از نظر این کنوانسیون، برنامه موضوع جزء (ب) بند (۶) به موجب راهنمایی فراهمایی اعضا عمل خواهد کرد و در قبال آن پاسخگو خواهد بود. فراهمایی اعضا باید در اولین اجلاس خود، در مورد موسسه میزبان برای آن برنامه که باید یک نهاد موجود باشد، تصمیم‌گیری کند و باید برای آن، راهنمایی از جمله در مورد مدت زمان آن ارائه نماید. تمام اعضا و سایر ذینفعان مربوط به ارائه داوطلبانه منابع مالی برای برنامه دعوت می‌شوند.
- ۱۰- فراهمایی اعضا و نهادهای دربرگیرنده سازوکار مربوط، در اولین اجلاس فراهمایی اعضا باید در مورد ترتیباتی که باعث نافذ شدن بندهای فوق می‌شود، توافق کنند.

- ۱۱- فراهمایی اعضا باید حداکثر در سومین اجلاس خود و از آن پس به‌طور منظم سطح تامین مالی، راهنمای تهیه شده توسط فراهمایی اعضا برای نهادهایی که عملیاتی کردن سازوکار ایجاد شده به موجب این ماده و اثر بخشی آن به آنها واگذار شده و توانایی آنها برای رسیدگی به نیازهای در حال تغییر کشورهای عضو در حال توسعه و

کشورهای عضو با اقتصاد در حال گذار را بازنگری نماید. فراهمایی اعضا باید بر اساس بازنگری مزبور اقدام مقتضی را برای بهبود اثربخشی سازوکار اتخاذ کند.

۱۲- تمام اعضا با توجه به توانایی‌های خود برای مشارکت در سازوکار دعوت می‌شوند. سازوکار باید تامین منابع از سایر منابع از جمله بخش خصوصی را تشویق کند و باید به دنبال اعمال نفوذ بر چنین منابعی برای فعالیتهایی باشد که از آن‌ها پشتیبانی می‌کند.

ماده ۱۴- ظرفیت سازی، کمک فنی و انتقال فناوری

۱- اعضا باید با توجه به توانایی‌های مربوط خود در فراهم آوری ظرفیت سازی و کمک فنی به موقع و مناسب برای کشورهای در حال توسعه، به ویژه کشورهای عضو کمتر توسعه یافته یا کشورهای جزیره‌ای کوچک و اعضای با اقتصاد در حال گذار برای کمک به آنها در اجرای تعهدات آنها به موجب این کنوانسیون همکاری کنند.

۲- ظرفیت سازی و کمک فنی به موجب بند (۱) و ماده (۱۳) می‌تواند از طریق موافقت نامه‌های منطقه‌ای، زیرمنطقه‌ای و ملی، از جمله مراکز موجود منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای، از طریق دیگر روش‌های چند جانبه و دو جانبه و همچنین از طریق مشارکت، از جمله مشارکت‌های مربوط به بخش خصوصی انجام شود. همکاری و هماهنگی با سایر موافقتنامه‌های زیست محیطی چندجانبه در زمینه مواد شیمیایی و پسماندها باید در پی افزایش اثربخشی کمک‌های فنی و اجرای آن باشد.

۳- کشورهای توسعه یافته و سایر اعضاها با توجه به قابلیت‌های خود باید با حمایت بخش خصوصی و در صورت اقتضا سایر ذینفعان مربوط، توسعه، انتقال، انتشار و دسترسی به فناوری‌های جایگزین صحیح زیست محیطی به‌روز در کشورهای در حال توسعه، به ویژه اعضای کمتر توسعه یافته و دیگر کشورهای جزیره‌ای کوچک و اعضای با اقتصاد در حال گذار را به منظور تقویت ظرفیت آنها برای اجرای موثر این کنوانسیون ترغیب و تسهیل کنند.

۴- فراهمایی اعضا باید تا دومین اجلاس خود و از آن پس به طور منظم و با در نظر گرفتن مطالب ارائه شده و گزارش‌های از اعضا از جمله موارد پیش‌بینی در ماده (۲۱) و اطلاعات تهیه شده توسط سایر ذینفعان با در نظر گرفتن موارد زیر انجام دهد:

(الف) بررسی اطلاعات در مورد ابتکارهای موجود و پیشرفت صورت گرفته در رابطه با فناوری‌های جایگزین؛

(ب) نیازهای اعضا به ویژه کشورهای در حال توسعه به فن‌آوری‌های جایگزین؛ و

(پ) شناسایی چالش‌های تجربه شده توسط اعضا به ویژه کشورهای عضو در حال توسعه در انتقال فناوری‌ها.

۵- فراهمایی اعضا باید پیشنهادهایی را در مورد چگونگی ارتقای بیشتر ظرفیت سازی، کمک فنی و انتقال فناوری به موجب این ماده ارائه دهد.

ماده ۱۵- کارگروه اجرا و رعایت

۱- بدین وسیله سازوکاری شامل کارگروهی به عنوان رکن فرعی فراهمایی اعضا برای ترغیب اجرای تمام مفاد این کنوانسیون و بررسی رعایت آن تشکیل می‌شود. این سازوکار از جمله کارگروه باید ماهیت تسهیل کننده داشته باشد و به توانایی‌های ملی مربوط و شرایط اعضا توجه ویژه نماید.

۲- کارگروه باید اجرای تمام مفاد این کنوانسیون را ترغیب و رعایت آن را بررسی نماید. کارگروه باید موضوعات منفرد و نظاممند اجرا و رعایت را بسنجد و در صورت اقتضا پیشنهادهایی را به فراهمایی اعضا ارائه دهد.

۳- کارگروه باید از ۱۵ عضو نامزد شده توسط اعضا و منتخب توسط فراهمایی اعضا با توجه مقتضی به نمایندگی عادلانه جغرافیایی مبتنی بر پنج منطقه سازمان ملل متحد تشکیل شود؛ اولین اعضا باید در اولین اجلاس فراهمایی

دفتر هیئت دولت

- اعضا و از آن پس طبق آیین کار مصوب فراهمایی اعضا به موجب بند (۵) انتخاب شوند؛ اعضای کارگروه باید در زمینه مربوط به این کنوانسیون دارای صلاحیت باشند و تعادلی مناسب از تخصص را منعکس کنند.
- ۴- این کارگروه می‌تواند موضوعات را براساس موارد زیر بررسی نماید:
- (الف) مطالب ارائه شده کتبی از سوی هر عضو در خصوص رعایت کنوانسیون از سوی خود آن عضو؛
- (ب) گزارش‌های ملی طبق ماده (۲۱)؛ و
- (پ) درخواست‌های فراهمایی اعضا.
- ۵- کارگروه باید آیین کار خود را به دقت طراحی کند که باید توسط اجلاس دوم فراهمایی اعضا تصویب شود؛ فراهمایی اعضا می‌تواند وظایف بیشتری را برای کارگروه تصویب نماید.
- ۶- کارگروه باید تمام تلاش لازم را به عمل آورد تا توصیه‌های آن براساس اجماع اتخاذ شود. چنانچه تمام تلاشها برای رسیدن به به اجماع بی‌نتیجه بماند و هیچ اجماعی حاصل نشود، توصیه‌های مزبور باید به عنوان آخرین راه حل با رأی سه چهارم اکثریت اعضای حاضر و رأی دهنده براساس حدنصاب دو سوم اعضا تصویب شود.

ماده ۱۶ - جنبه‌های سلامتی

- ۱- اعضا به انجام موارد زیر تشویق می‌شوند:
- (الف) ترغیب تدوین و اجرای راهبردها و برنامه‌های شناسایی خطر و حفاظت جمعیت از آن، به‌ویژه جمعیت آسیب پذیر که می‌تواند شامل تصویب دستورالعمل‌های سلامتی دانش بنیان در ارتباط با قرارگیری در معرض جیوه و ترکیبات آن، هدف گذاری برای کاهش قرارگیری در معرض جیوه و در صورت اقتضا آموزش عمومی با مشارکت بخش بهداشت عمومی و دیگر بخش‌های دخیل باشد؛
- (ب) ترغیب تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی و پیشگیرانه دانش بنیان در خصوص قرارگیری شغلی در معرض جیوه و ترکیبات جیوه؛
- (پ) ارتقاء خدمات بهداشتی مناسب برای پیشگیری، درمان و مراقبت از جمعیت متأثر از قرار گیری در معرض جیوه یا ترکیبات جیوه؛
- (ت) پایه‌ریزی و در صورت اقتضا تقویت ظرفیت‌های تخصصی نهادی و بهداشتی برای پیشگیری، تشخیص، درمان و پایش خطرات سلامتی مربوط به قرارگیری در معرض جیوه و ترکیبات جیوه.
- ۲- فراهمایی اعضا با توجه به مطالب یا فعالیتهای مربوط به سلامت باید:
- (الف) با سازمان بهداشت جهانی، سازمان بین‌المللی کار و در صورت اقتضا دیگر سازمان‌های بین دولتی مربوط مشورت و همکاری کند؛
- (ب) همکاری و تبادل اطلاعات با سازمان بهداشت جهانی، سازمان بین‌المللی کار و در صورت اقتضا دیگر سازمان‌های بین دولتی مربوط را ترغیب کند.

ماده ۱۷ - تبادل اطلاعات

- ۱- هر عضو باید تبادل موارد زیر تسهیل کند:
- (الف) اطلاعات علمی، فنی، اقتصادی و حقوقی در مورد جیوه و ترکیبات جیوه از جمله سم شناسی، سم شناسی بومی و ایمنی؛
- (ب) اطلاعات در مورد کاهش یا حذف تولید، استفاده، تجارت، انتشار و رها سازی جیوه و ترکیبات جیوه؛
- (پ) اطلاعات در مورد جایگزین‌های مناسب فنی و اقتصادی موارد زیر:
- (۱) محصولات حاوی جیوه؛

- (۲) فرآیندهای تولید که در آنها جیوه یا ترکیبات جیوه استفاده می‌شوند؛ و
- (۳) فعالیت‌ها و فرآیندهایی که جیوه یا ترکیبات جیوه را منتشر یا رها می‌کنند؛
- از جمله اطلاعاتی در مورد خطرات سلامت و محیط زیست و هزینه‌ها و منافع اقتصادی و اجتماعی چنین جایگزین‌هایی؛ و
- (ت) اطلاعات شناسایی امراض مسری در زمینه اثرات بهداشتی مربوط به قرارگیری در معرض جیوه و ترکیبات جیوه، با همکاری نزدیک با سازمان بهداشت جهانی و در صورت اقتضا دیگر سازمان‌های مربوط.
- ۲- اعضا می‌توانند به‌طور مستقیم اطلاعات موضوع بند (۱) را از طریق دبیرخانه یا با همکاری سایر سازمان‌های مربوط از جمله و در صورت اقتضا دبیرخانه‌های کنوانسیون‌های مواد شیمیایی و پسماندها تبادل کنند.
- ۳- دبیرخانه باید همکاری در تبادل اطلاعات موضوع این ماده و نیز همکاری با سازمان‌های مربوط از جمله دبیرخانه‌های موافقتنامه‌های چندجانبه زیست محیطی و سایر ابتکارهای بین‌المللی را تسهیل کند. علاوه بر اطلاعاتی از اعضا، این اطلاعات باید شامل اطلاعاتی از سازمان‌های بین‌دولتی و غیردولتی با تخصص در زمینه جیوه و از نهادهای ملی و بین‌المللی با این تخصص باشد.
- ۴- هر عضو باید یک کانون ملی را برای تبادل اطلاعات به موجب این کنوانسیون از جمله در خصوص رضایت اعضای واردکننده به موجب ماده (۳) تعیین کند.
- ۵- از نظر این کنوانسیون، اطلاعات در مورد سلامت و ایمنی انسان و محیط زیست نباید محرمانه تلقی شوند. اعضای که سایر اطلاعات را به موجب این کنوانسیون تبادل می‌کنند، باید از هرگونه اطلاعات محرمانه با توافق متقابل حفاظت کنند.

ماده ۱۸- آموزش، آگاهی رسانی و اطلاعات همگانی

- ۱- هر عضو باید در حد توان خود موارد زیر را ترغیب و تسهیل نماید:
- (الف) ارائه اطلاعات موجود در موارد زیر به همگان:
- (۱) اثرات زیست محیطی و بهداشتی جیوه و ترکیبات جیوه؛
- (۲) جایگزین‌های جیوه و ترکیبات جیوه؛
- (۳) موارد تعیین شده در بند (۱) ماده (۱۷)؛
- (۴) نتایج فعالیت‌های تحقیقاتی، توسعه‌ای و پایشی خود به موجب ماده (۱۹)؛ و
- (۵) فعالیتهایی به منظور ایفای تعهدات خود به موجب این کنوانسیون؛
- (ب) آموزش، تعلیم و آگاهی رسانی عمومی مربوط به اثرات قرارگیری در معرض جیوه و ترکیبات جیوه بر سلامت انسان و محیط زیست با همکاری سازمان‌های بین‌دولتی و غیردولتی مربوط و در صورت اقتضا جمعیت آسیب پذیر.
- ۲- هر عضو باید در صورت امکان برای گردآوری و انتشار اطلاعات در مورد برآورد مقادیر سالانه جیوه و ترکیبات جیوه که از طریق فعالیت‌های انسانی منتشر، رها یا دفع می‌شوند، از سازوکارهای موجود استفاده کند یا تدوین سازوکارهایی از قبیل دفاتر ثبت رهاسازی و انتقال آلودگی را در مد نظر داشته باشد.

ماده ۱۹- تحقیق، توسعه و پایش

- ۱- اعضا باید با در گرفتن شرایط و توانایی‌های مربوط خود برای توسعه و بهبود موارد زیر تلاش کنند:
- (الف) فهرست‌های موارد استفاده، مصرف و انتشار انسان ساز جیوه و ترکیبات جیوه به هوا و رهاسازی جیوه و ترکیبات جیوه به آب و خاک؛

دفتر هیئت دولت

(ب) مدل سازی و پایش جغرافیایی میزان جیوه و ترکیبات جیوه در جمعیت‌های آسیب پذیر و واسطه‌های زیستی و واسطه‌های زنده‌ای همچون ماهی، پستانداران دریایی، لاک پشت و پرندگان دریایی و نیز همکاری در گردآوری و تبادل نمونه‌های مربوط و مناسب؛

(پ) برآورد اثرات جیوه و ترکیبات جیوه بر سلامت انسان و محیط زیست علاوه بر اثرات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی به‌ویژه از نظر جمعیت‌های آسیب پذیر؛

(ت) روش شناسی هماهنگ برای فعالیت‌های برعهده گرفته شده به موجب جزءهای (الف)، (ب) و (پ)؛

(ث) اطلاعات در مورد چرخه زیست محیطی، حمل و نقل (از جمله حمل و نقل و ته نشست دراز مدت)، تغییر شکل و سرنوشت جیوه و ترکیبات جیوه در دامنه‌ای از زیست بوم‌ها با در نظر گرفتن تمایز میان انتشار و رهاسازی انسانی و طبیعی جیوه و انتقال مجدد جیوه از محلی که به طور طولانی مدت در آنجا ته نشست کرده بود؛

(ج) اطلاعات در مورد تجارت و بازرگانی جیوه و ترکیبات جیوه و محصولات حاوی جیوه؛ و

(چ) اطلاعات و تحقیق بر روی قابلیت دسترسی فنی و اقتصادی به محصولات و فرآیندهای فاقد جیوه و بهترین شیوه‌های زیست محیطی به منظور کاهش و پایش انتشار و رهاسازی جیوه و ترکیبات جیوه.

۲- اعضا باید در صورت اقتضا شبکه‌های پایش و برنامه‌های تحقیقاتی موجود را برای انجام فعالیت‌های مشخص شده در بند (۱) ایجاد نمایند.

ماده ۲۰- برنامه‌های اجرایی

۱- هر عضو می‌تواند در پی یک برآورد اولیه، یک برنامه اجرایی را با توجه به شرایط داخلی خود، برای ایفای تعهدات به موجب این کنوانسیون تهیه کند و انجام دهد. به محض اینکه طرح مذکور تهیه شود باید به دبیرخانه ارائه گردد.

۲- هر عضو باید برنامه اجرایی را با توجه به شرایط داخلی خود و با مراجعه به راهنمای تهیه شده توسط فراهمایی اعضا و سایر راهنماهای مربوط، بازنگری و به‌روز نماید.

۳- اعضا باید در به عهده گرفتن کار موضوع بندهای (۱) و (۲)، با ذینفعان ملی برای تسهیل تهیه، اجرا، مرور و به روزرسانی برنامه‌های اجرایی خود مشورت کنند.

۴- اعضا می‌توانند برای تسهیل اجرای این کنوانسیون بر اساس برنامه‌های منطقه‌ای نیز همکاری و هماهنگی نمایند.

ماده ۲۱- گزارش دهی

۱- هر عضو باید گزارش خود را در خصوص اقدامات انجام گرفته برای اجرای مفاد این کنوانسیون و میزان اثربخشی این اقدامات و چالش‌های احتمالی در دستیابی به اهداف این کنوانسیون تهیه و از طریق دبیرخانه به فراهمایی اعضا ارائه نماید.

۲- هر عضو باید در گزارش خود اطلاعات خواسته شده در مواد (۳)، (۵)، (۷)، (۸) و (۹) این کنوانسیون را درج نماید.

۳- فراهمایی اعضا باید در اولین اجلاس خود در خصوص زمان و چارچوب گزارش دهی که قرار است توسط اعضا رعایت شود با توجه به مطلوبیت هماهنگ کردن گزارش دهی با سایر کنوانسیون‌های مواد شیمیایی و پسماند مربوط، تصمیم‌گیری نماید.

ماده ۲۲- ارزیابی اثربخشی

۱- فراهمایی اعضا باید با شروع حداکثر شش سال پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون و پس از آن به صورت ادواری در فواصل زمانی که توسط فراهمایی اعضا تصمیم‌گیری خواهد شد، اثربخشی این کنوانسیون را ارزیابی نماید.

دفتر هیئت دولت

- ۲- فراهمایی اعضا باید به منظور تسهیل ارزیابی در اولین اجلاس خود، ایجاد ترتیباتی را در نظر بگیرد تا داده‌های پایشی قابل مقایسه در مورد حضور و حرکت جیوه و ترکیبات جیوه در محیط زیست و همچنین میزان جیوه و ترکیبات جیوه مشاهده شده در بدن موجودات زنده و جمعیت‌های آسیب پذیر را اختیار فراهمایی قرار گیرد.
- ۳- ارزیابی باید بر مبنای اطلاعات علمی، زیست محیطی، فنی، اقتصادی و مالی موجود از جمله موارد زیر انجام شود:
- (الف) گزارش‌ها و سایر اطلاعات پایشی که به موجب بند (۲) در اختیار فراهمایی اعضا قرار گرفته است؛
- (ب) گزارش ارائه شده به موجب ماده (۲۱)؛
- (پ) اطلاعات و توصیه‌های ارائه شده به موجب ماده (۱۵)؛ و
- (ت) گزارش و سایر اطلاعات مربوط به کارکرد کمک‌های مالی، انتقال فن‌آوری و ترتیبات ظرفیت سازی صورت گرفته به موجب این کنوانسیون.

ماده ۲۳- فراهمایی اعضا

- ۱- بدین وسیله فراهمایی اعضا ایجاد می‌شود.
- ۲- اولین اجلاس فراهمایی اعضا باید حداکثر یک سال پس از تاریخ لازم الاجرا شدن این کنوانسیون توسط مدیر اجرایی برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد تشکیل شود. پس از آن، نشست‌های عادی فراهمایی اعضا باید در فواصل منظم که توسط فراهمایی مشخص می‌شود، برگزار گردد.
- ۳- نشست‌های فوق‌العاده فراهمایی اعضا در زمان‌های دیگری که ممکن است فراهمایی ضروری تشخیص دهد یا با درخواست کتبی هر عضو، مشروط بر این که ظرف (۶) ماه از تاریخ ارسال درخواست توسط دبیرخانه به اعضا، مورد حمایت حداقل یک سوم اعضا قرار گیرد، برگزار می‌گردد.
- ۴- فراهمایی اعضا باید در اولین اجلاس خود به اتفاق آراء، در مورد آیین کار و قواعد مالی خود و هر تشکیلات فرعی خود و همچنین مقررات مالی حاکم بر کارکرد دبیرخانه توافق و آن‌ها را تصویب نماید.
- ۵- فراهمایی اعضا باید اجرای این کنوانسیون را به‌طور مداوم بازنگری و ارزیابی نماید. فراهمایی باید وظائف واگذار شده به آن از سوی این کنوانسیون را انجام دهد و به این منظور باید:
- (الف) نهادهای فرعی را که برای اجرای این کنوانسیون ضروری تشخیص می‌دهد، تشکیل دهد؛
- (ب) در صورت اقتضا با سازمان‌های بین‌المللی صلاحیتدار و نهادهای بین‌دولتی و غیردولتی همکاری نماید؛
- (پ) به صورت منظم همه اطلاعاتی را که به موجب ماده (۲۱) در دسترس فراهمایی و دبیرخانه قرار گرفته است، بررسی نماید؛
- (ت) هر توصیه ارائه شده به آن بوسیله کارگروه اجرا و رعایت را بررسی نماید؛
- (ج) هر اقدام دیگری را که ممکن است برای رسیدن به اهداف این کنوانسیون مقرر شده باشد، بررسی نماید و بر عهده گیرد؛
- (چ) پیوست‌های (الف) و (ب) را به موجب مواد (۴) و (۵) بازنگری نماید.
- ۶- سازمان ملل متحد و سازمان‌های تخصصی آن و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و همچنین هر کشور غیرعضو این کنوانسیون می‌توانند در اجلاس فراهمایی اعضا به عنوان ناظر شرکت نمایند. هر نهاد یا آژانس، خواه ملی یا بین‌المللی، دولتی یا غیردولتی که واجد صلاحیت در امور مشمول این کنوانسیون است و دبیرخانه را از تمایل خود برای شرکت در یک اجلاس فراهمایی اعضا به عنوان ناظر آگاه نموده است، می‌تواند پذیرفته شود، مگر اینکه حداقل یک سوم اعضای حاضر ابراز مخالفت نمایند. پذیرش و شرکت ناظران با رعایت آیین کار مصوب فراهمایی اعضا خواهد بود.

دفتر هیئت دولت

ماده ۲۴-دبیرخانه

۱- بدین وسیله دبیرخانه تاسیس می‌گردد.

۲- وظایف دبیرخانه عبارتند از:

(الف) تمهید ترتیباتی برای اجلاس فراهمایی اعضا و نهادهای فرعی آن و خدمات رسانی برای آنها در صورت لزوم؛
(ب) تسهیل کمک رسانی به اعضا به ویژه کشورهای در حال توسعه و اعضا با اقتصاد در حال گذار بنا به درخواست آنها، برای اجرای این کنوانسیون؛

(پ) در صورت اقتضا هماهنگی با دبیرخانه نهادهای بین‌المللی مربوط به ویژه سایر کنوانسیون‌های مواد شیمیایی و پسماند؛

(ت) کمک به اعضا برای تبادل اطلاعات مربوط برای اجرای این کنوانسیون؛

(ث) تهیه گزارش‌های دوره‌ای براساس اطلاعات دریافتی به موجب مواد (۱۵) و (۲۱) و سایر اطلاعات موجود و در دسترس اعضا قرار دادن آنها؛

(ج) برقراری ترتیبات اداری و قراردادی به موجب رهنمود کلی فراهمایی اعضا، به گونه‌ای که ممکن است برای انجام مؤثر وظایف آن ضروری باشد؛ و

(چ) انجام سایر وظائف دبیرخانه‌ای تعیین شده در این کنوانسیون و وظائف دیگری که ممکن است بوسیله فراهمایی اعضا تعیین شده باشد.

۳- وظائف دبیرخانه‌ای برای این کنوانسیون توسط مدیر اجرایی برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد انجام خواهد شد، مگر اینکه فراهمایی اعضا با سه چهارم اکثریت اعضا حاضر و رای دهنده تصمیم بگیرد که وظائف دبیرخانه‌ای را به یک یا چند سازمان بین‌المللی دیگر محول کند.

۴- فراهمایی اعضا با مشورت نهادهای بین‌المللی مناسب می‌تواند همکاری و هماهنگی پیشرفته‌ای را بین دبیرخانه و دبیرخانه‌های سایر کنوانسیون‌های مواد شیمیایی و پسماند پیش بینی نماید. فراهمایی اعضا با مشورت نهادهای بین‌المللی مناسب می‌تواند راهنمایی بیشتری را در خصوص این موضوع فراهم نماید.

ماده ۲۵- حل و فصل اختلاف‌ها

۱- اعضا باید تلاش نمایند هرگونه اختلاف بین خود در ارتباط با تفسیر یا اجرای این کنوانسیون را از طریق مذاکره یا سایر روش‌های مسالمت‌آمیز به انتخاب خود، حل و فصل نمایند.

۲- عضوی که سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای نباشد، می‌تواند به هنگام تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون یا در هر زمان پس از آن، در یک سند کتبی به امین اسناد اعلام نماید که در خصوص هر نوع اختلاف مربوط به تفسیر یا اجرای این کنوانسیون، یک یا هر دو شیوه حل اختلاف زیر را در رابطه با هر عضوی که همین تعهد را می‌پذیرد، به طور اجباری به رسمیت می‌شناسد:

(الف) داوری طبق تشریفات مندرج در بخش اول پیوست (ث)؛

(ب) ارجاع اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری.

۳- عضوی که سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای است، می‌تواند اعلامیه‌ای را با اثر مشابه در ارتباط با داوری طبق بند (۲) صادر نماید.

۴- اعلامیه ارائه شده طبق بند (۲) یا (۳) تا زمان انقضای آن طبق شرایط مندرج در آن یا تا سه ماه پس از تاریخ سپردن یادداشت کتبی فسخ آن به امین اسناد، لازم‌الاجرا باقی خواهد ماند.

۵- انقضای اعلامیه، یادداشت فسخ یا اعلامیه جدید به هیچ نحو نباید بر جریان دعوی مطروح نزد دیوان داوری یا دیوان بین‌المللی دادگستری تأثیر گذارد مگر آن که طرف‌های اختلاف به گونه دیگری توافق نمایند.

۶- چنانچه طرف‌های اختلاف، روش یکسانی را برای حل و فصل اختلاف به موجب بند (۲) یا (۳) نپذیرفته باشند، و چنانچه نتوانند اختلاف خود را طی دوازده ماه پس از صدور اطلاعیه یک عضو به دیگری مبنی بر وجود اختلاف بین آن‌ها بر اساس روش اشاره شده در بند (۱) حل و فصل نمایند، اختلاف باید بنا به درخواست یکی از طرف‌های اختلاف به کمیسیون مصالحه ارجاع شود. تشریفات مندرج در بخش دوم پیوست (ث) در مورد مصالحه به موجب این ماده باید اعمال شود.

ماده ۲۶- اصلاحات کنوانسیون

- ۱- اصلاح این کنوانسیون ممکن است از سوی هر عضو پیشنهاد گردد.
- ۲- اصلاح این کنوانسیون باید در اجلاس فراهمایی اعضا به تصویب برسد. متن هر اصلاحیه پیشنهادی باید حداقل شش ماه پیش از اجلاسی که اصلاحیه جهت تصویب پیشنهاد می‌شود، توسط دبیرخانه به اعضا ارسال گردد. دبیرخانه باید اصلاحیه پیشنهادی را به امضاکنندگان این کنوانسیون و جهت اطلاع به امین اسناد نیز ارسال نماید.
- ۳- اعضا باید هرگونه تلاشی را برای حصول به توافق از طریق اجماع در خصوص هر اصلاحیه پیشنهادی این کنوانسیون به عمل آورند. چنانچه تمام تلاش‌ها برای حصول به اجماع به نتیجه نرسد و هیچ گونه توافقی حاصل نشود، به عنوان آخرین راه حل، اصلاحیه باید با رأی اکثریت سه چهارم اعضای حاضر و رأی‌دهنده در جلسه تصویب گردد.
- ۴- اصلاحیه مصوب باید به وسیله امین اسناد جهت تنفیذ، پذیرش یا تصویب به تمام اعضا ارسال شود.
- ۵- تنفیذ، پذیرش یا تصویب اصلاحیه باید به طور کتبی به آگاهی امین اسناد برسد. اصلاحیه مصوب طبق بند (۳) در نودمین روز پس از تاریخ سپردن اسناد تنفیذ، پذیرش یا تصویب توسط حداقل سه چهارم اعضا که در زمان تصویب اصلاحیه عضو بوده‌اند، برای اعضای که به ملتزم شدن به آن رضایت داده‌اند، لازم‌الاجرا خواهد شد. پس از آن، اصلاحیه برای هر عضو دیگر در نودمین روز پس از تاریخی لازم‌الاجرا خواهد شد که آن عضو سند خود مبنی بر تصویب، پذیرش یا تایید اصلاحیه را بپردازد.

ماده ۲۷- تصویب و اصلاح پیوست‌ها

- ۱- پیوست‌های این کنوانسیون بخش جدا نشدنی آن محسوب می‌گردد مگر این که به گونه دیگری صریحاً قید شده باشد. هر ارجاعی به این کنوانسیون همزمان ارجاع به هر یک از پیوست‌های آن تلقی می‌شود.
- ۲- هرگونه پیوست‌های اضافی مصوب پس از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون، باید محدود به موضوعات علمی، فنی یا اداری باشد.
- ۳- تشریفات زیر باید در مورد پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجرا شدن پیوست‌های اضافی این کنوانسیون اعمال گردد:
 - (الف) پیوست‌های اضافی باید طبق تشریفات مندرج در بندهای (۱) تا (۳) ماده (۲۶) پیشنهاد شود؛
 - (ب) هر عضوی که قادر به پذیرش پیوست اضافی نباشد باید مراتب را به‌طور کتبی ظرف یک سال از تاریخ مکاتبه امین اسناد در مورد تصویب پیوست مزبور، به آگاهی امین اسناد برساند. امین اسناد باید اطلاعیه دریافتی مزبور را بدون تأخیر به آگاهی همه اعضا برساند. یک عضو می‌تواند در هر زمان به آگاهی امین اسناد برساند که اطلاعیه پیشین خود مبنی بر عدم پذیرش پیوست اضافی را پس می‌گیرد و پیوست بر این اساس برای آن عضو با رعایت جزء (پ) لازم‌الاجرا خواهد شد؛ و
 - (پ) پس از انقضای یک سال از تاریخ مکاتبه امین اسناد در مورد تصویب پیوست اضافی، پیوست مزبور برای تمام اعضای که اطلاعیه عدم پذیرش را طبق مفاد جزء (ب) ارائه نکرده باشند لازم‌الاجرا خواهد شد.

دفتر هیئت دولت

- ۴- پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه‌های پیوست‌های این کنوانسیون باید طبق همان تشریفات باشد که برای پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجرا شدن پیوست‌های اضافی به این کنوانسیون وجود دارد، مگر این که اصلاحیه پیوست در مورد هر عضوی که اعلامیه‌ای را طبق بند (۵) ماده (۳۰) در خصوص اصلاح پیوست‌ها لازم‌الاجرا نشود، در این صورت، هرگونه اصلاحیه مزبور برای عضو مزبور در نودمین روز پس از تاریخ سپردن سند خود نزد امین اسناد در مورد تنفیذ، پذیرش، تصویب، یا الحاق به آن اصلاحیه لازم‌الاجرا خواهد شد.
- ۵- چنانچه پیوست‌های اضافی یا اصلاحیه پیوست در رابطه با اصلاحیه این کنوانسیون باشد، پیوست اضافی یا اصلاحیه تا زمانی که اصلاحیه کنوانسیون لازم‌الاجرا نشود، لازم‌الاجرا نخواهد شد.

ماده ۲۸- حق رای

- ۱- هر عضو این کنوانسیون تنها یک رای خواهد داشت مگر در مواردی که در بند (۲) پیش بینی شده است.
- ۲- سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای در مورد موضوعاتی که در صلاحیت آن است باید حق رای خود را با تعداد آرای اعمال کند که معادل تعداد کشورهای عضو آن که عضو این کنوانسیون هستند، می‌باشد. سازمان مزبور نباید حق رای خود را چنانچه هر کشور عضو آن، حق رای خود را اعمال نماید، اعمال کند و برعکس.

ماده ۲۹- امضاء

- این کنوانسیون جهت امضا برای تمام کشورها و سازمان‌های همگرایی اقتصادی منطقه‌ای در تاریخ ۱۰ و ۱۱ اکتبر ۲۰۱۳ (۱۸ و ۱۳۹۲/۷/۱۹) در کوماموتو ژاپن و پس از آن در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک تا ۹ اکتبر سال ۲۰۱۴ (۱۳۹۳/۷/۱۷) مفتوح خواهد بود.

ماده ۳۰- تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق

- ۱- این کنوانسیون منوط به تنفیذ، پذیرش یا تصویب کشورها و سازمان‌های همگرایی اقتصادی منطقه‌ای است. این کنوانسیون برای الحاق کشورها و سازمان‌های همگرایی اقتصادی منطقه‌ای از روز پس از تاریخی مفتوح خواهد بود که در آن، این کنوانسیون جهت امضا بسته می‌شود. اسناد باید تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق نزد امین اسناد سپرده شود.
- ۲- هر سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای که عضو این کنوانسیون می‌شود بدون اینکه هیچ یک از کشورهای عضو آن به عضویت کنوانسیون درآمده باشند، ملتزم به تمام تعهدات به موجب این کنوانسیون خواهد بود. در مورد چنین سازمانی که یک یا چند کشور عضو آن، عضو این کنوانسیون باشند، سازمان و کشورهای عضو آن باید در مورد مسئولیت‌های مربوط خود برای اجرای تعهدات خود به موجب این کنوانسیون تصمیم بگیرند. در چنین مواردی، سازمان و کشورهای عضو آن محق نخواهند بود تا حقوق ناشی از این کنوانسیون را به طور همزمان اعمال نمایند.
- ۳- سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای باید در سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق خود، حدود صلاحیت خود را در خصوص موضوعات مورد حکم در این کنوانسیون اعلام کند. هر سازمان مزبور باید امین اسناد را از هرگونه تغییر در حدود صلاحیت خود نیز آگاه نماید و امین اسناد به نوبه خود باید اعضا را آگاه کند.
- ۴- هر کشور یا سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای تشویق می‌گردد تا در زمان تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق خود به کنوانسیون، اطلاعاتی را در مورد اقدامات خود برای اجرای کنوانسیون به دبیرخانه اعلام نماید.
- ۵- هر عضو می‌تواند در سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق خود اعلام نماید که در مورد آن عضو، هر گونه اصلاحیه پیوست، تنها در صورت سپردن سند آن عضو در ارتباط با تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق، لازم‌الاجرا خواهد شد.

دفتر هیئت دولت

ماده ۳۱- لازم الاجرا شدن

۱- این کنوانسیون در نودمین روز پس از تاریخ سپردن پنجاهمین سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق لازم الاجرا خواهد شد.

۲- برای هر کشور یا سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای که این کنوانسیون را پس از سپردن پنجاهمین سند تصویب، پذیرش، تصویب یا الحاق مورد تنفیذ، پذیرش یا تصویب قرار می‌دهد یا به آن ملحق می‌شود، کنوانسیون در نودمین روز پس از تاریخ سپردن سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق توسط چنین کشور یا سازمانی لازم الاجرا می‌گردد.

۳- از نظر بندهای (۱) و (۲)، هر سند سپرده شده توسط سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای نباید به عنوان سند اضافی علاوه بر اسناد سپرده شده به وسیله کشورهای عضو آن سازمان، محسوب گردد.

ماده ۳۲- قیود تحدید تعهد

هیچ گونه قید تحدید تعهدی را نمی‌توان در مورد این کنوانسیون در نظر گرفت.

ماده ۳۳- انصراف از عضویت

۱- در هر زمان پس از گذشت سه سال از تاریخی که در آن این کنوانسیون برای عضو لازم الاجرا می‌شود، آن عضو می‌تواند با تسلیم اطلاعیه کتبی به امین اسناد از عضویت در این کنوانسیون انصراف دهد.

۲- انصراف از عضویت پس از پایان یک سال از تاریخ دریافت اطلاعیه انصراف از عضویت توسط امین اسناد یا در تاریخ دیرتری که ممکن است در اطلاعیه مشخص شده باشد، نافذ خواهد شد.

ماده ۳۴- امین اسناد

دبیرکل سازمان ملل متحد، امین اسناد این کنوانسیون خواهد بود.

ماده ۳۵- متون معتبر

نسخه اصلی این کنوانسیون که متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیولی آن از اعتبار یکسان برخوردار است، نزد امین اسناد سپرده خواهد شد.

برای گواهی مراتب بالا، امضا کنندگان زیر که به‌طور مقتضی برای این منظور مجاز می‌باشند، این کنوانسیون را امضا کرده‌اند.

این کنوانسیون در کوماموتو ژاپن در روز دهم اکتبر دوهزار و سیزده (۱۳۹۲/۷/۱۸) تنظیم گردید.

دفتر هیئت دولت

**پیوست (الف)
محصولات حاوی جیوه**

محصولات زیر از این پیوست مستثنی هستند:

(الف) محصولات اساسی برای حفاظت کشور و استفاده‌های نظامی؛

(ب) محصولات مورد استفاده برای تحقیقات، استاندارد سازی (کالیبراسیون) دستگاه‌ها و استانداردهای مرجع؛

(پ) سوئیچ‌ها و رله‌ها، لامپ‌های فلورسنت کاند سرد و لامپ‌های فلورسنت الکتروود خارجی (سی‌سی‌اف‌ال و ای‌ای‌اف‌ال) برای صفحه نمایش‌های الکترونیکی و دستگاه‌های اندازه گیری، چنانچه گزینه ممکن بدون جیوه‌ای برای جایگزینی وجود نداشته باشد؛

(ت) محصولات مورد استفاده در آیین‌های سنتی یا مذهبی؛ و

(ث) واکسن‌های حاوی تیومرسال به عنوان مواد نگهدارنده.

بخش اول: محصولات مشمول بند (۱) ماده (۴)

تاریخی که پس از آن، تولید، واردات یا صادرات محصولات مجاز نیست (تاریخ متوقف شدن)	محصولات حاوی جیوه
۲۰۲۰ (۱۳۹۹)	باتری‌ها به جزء باتری‌های گرد اکسید نقره - روی محتوی مقدار کمتر از ۲٪ جیوه و باتری‌های گرد روی - هوا محتوی کمتر از ۲٪ جیوه
۲۰۲۰ (۱۳۹۹)	سوئیچ‌ها و رله‌ها، به جز خازن‌های با ظرفیت بسیار بالا و پل‌های اندازه‌گیری و سوئیچ‌ها و رله‌های با فرکانس رادیویی بالا در دستگاه‌های کنترل و پایش با حداکثر مقدار ۲۰ میلی گرم جیوه در هر پل، سوئیچ یا رله
۲۰۲۰ (۱۳۹۹)	لامپ‌های فلورسنت فشرده (سی‌اف‌ال‌ها) برای مقاصد روشنایی عمومی که کمتر یا مساوی ۳۰ وات و با محتوای جیوه بیش از ۵ میلی گرم در هر لامپ هستند
۲۰۲۰ (۱۳۹۹)	لامپ‌های فلورسنت خطی (ال‌اف‌ال‌ها) برای مقاصد روشنایی عمومی؛ (الف) فسفر سه بانده کمتر از ۶۰ وات محتوی بیش از ۵ میلی گرم جیوه در هر لامپ؛ (ب) فسفر هالوفسفات کمتر یا مساوی ۴۰ وات محتوی بیش از ۱۰ میلی گرم جیوه در هر لامپ
۲۰۲۰ (۱۳۹۹)	لامپ‌های بخار جیوه با فشار بالا (اچ‌پی‌ام‌وی) برای مقاصد روشنایی عمومی
۲۰۲۰ (۱۳۹۹)	جیوه در لامپ‌های فلورسنت کاند سرد و لامپ‌های فلورسنت الکتروود خارجی (سی‌سی‌اف‌ال و ای‌ای‌اف‌ال) برای صفحه نمایش الکترونیکی؛ (الف) طول کوتاه (کمتر یا مساوی ۵۰۰ میلی‌متر) محتوی بیش از ۳/۵ میلی گرم جیوه در هر لامپ؛ (ب) طول متوسط (بیشتر از ۵۰۰ میلی‌متر و کمتر یا مساوی ۱۵۰۰ میلی‌متر) محتوی بیش از ۵ میلی گرم جیوه در هر لامپ؛ (پ) طول بلند (بزرگتر از ۱۵۰۰ میلی‌متر) محتوی بیش از ۱۳ میلی گرم جیوه در هر لامپ
۲۰۲۰ (۱۳۹۹)	محصولات آرایشی و بهداشتی (محتوای جیوه بالاتر از ۱ پی.پی.ام) از جمله صابون و کرم روشن کننده پوست به غیر از لوازم آرایشی و بهداشتی دورچشم چنانچه در آن جیوه به عنوان ماده نگهدارنده استفاده شده باشد و هیچ گونه نگهدارنده جایگزین موثر و بی‌خطر برای آن موجود نباشد.
۲۰۲۰ (۱۳۹۹)	آفت کش‌ها و ضد عفونی کننده موضعی
۲۰۲۰ (۱۳۹۹)	(الف) فشارسنج‌های هوا؛ (ب) رطوبت سنج‌ها؛ (پ) فشار سنج‌های آبگانه‌ها و گازها؛ (ت) دماسنج‌ها؛ (ث) دستگاه سنجش فشار خون.

۱- در نظر نیست که لوازم آرایشی و بهداشتی، صابون یا کرم با مقدار ناچیز جیوه پوشش داده شود.

بخش دوم: محصولات مشمول بند (۳) ماده (۴)

محصولات عاری جیوه	مقررات
آمیزه (آمالگام) دندانی	<p>اقداماتی که قرار است یک عضو انجام بدهد تا باعث کاهش استفاده از آمیزه (آمالگام) دندانی شود باید بادر نظر گرفتن شرایط داخلی عضو و راهنمایی بین المللی مربوط باشد و باید شامل دو یا چند اقدام از فهرست زیر باشد:</p> <p>۱- تعیین اهداف ملی با هدف انجام اقدامات جلوگیری کننده از پوسیدگی دندان و ارتقاء سلامت، در نتیجه به حداقل رساندن نیاز برای ترمیم دندان؛</p> <p>۲- تعیین اهداف ملی با هدف به حداقل رساندن استفاده از آن؛</p> <p>۳- ترویج استفاده از جایگزین های مقرون به صرفه و از نظر پزشکی موثر و عاری از جیوه برای ترمیم دندان؛</p> <p>۴- ترغیب پژوهش و تحقیقات مواد عاری از جیوه برای ترمیم دندان؛</p> <p>۵- تشویق نمایندگان سازمان های حرفه ای و دانشکده های دندان پزشکی برای آموزش و تربیت دانشجویان و متخصصان دندان برای استفاده از جایگزین های مواد ترمیمی دندان عاری از جیوه و ترغیب بهترین رویه های مدیریتی</p> <p>۶- عدم تشویق برنامه ها و سیاست های بیمه ای که استفاده از آمیزه (آمالگام) دندانی را به مواد ترمیمی عاری از جیوه ترجیح می دهند؛</p> <p>۷- تشویق برنامه ها و سیاست های بیمه ای که برای برای ترمیم دندان استفاده از گزینه های با کیفیت را به آمیزه (آمالگام) دندانی ترجیح می دهند؛</p> <p>۸- محدودیت استفاده از آمیزه (آمالگام) دندانی به شکل کپسولی آن؛</p> <p>۹- ترغیب استفاده از بهترین شیوه های زیست محیطی در تجهیزات دندان پزشکی برای کاهش میزان رهاسازی جیوه و ترکیبات آن در آب و خاک.</p>

دفتر هیئت دولت

پیوست (ب)

فرآیندهای تولیدی که در آنها جیوه یا ترکیبات آن به کار می‌رود

بخش اول: فرآیندهای مشمول بند (۲) ماده (۵)

تاریخ توقف	فرآیندهای تولیدی که در آنها جیوه یا ترکیبات آن به کار می‌رود
۲۰۲۵ (۱۴۰۴)	تولید کلر آلکالی
۲۰۱۸ (۱۳۹۷)	تولید استالذئید که در آن جیوه یا ترکیبات جیوه به عنوان کاتالیزور استفاده می‌شود.

بخش دوم: فرآیندهای مشمول بند (۳) ماده (۵)

مقررات	فرآیندهای استناده کننده از جیوه
<p>اقداماتی که قرار است توسط اعضاء باید اتخاذ شود اما محدود به موارد زیر نمی‌شود:</p> <p>۱- کاهش استفاده از جیوه در هر واحد تولیدی تا سال ۲۰۲۰ (۱۳۹۹) تا ۵۰ درصد نسبت به میزان مصرف در ۲۰۱۰ (۱۳۸۹)؛</p> <p>۲- ترغیب اقداماتی به منظور کاهش وابستگی به جیوه در معدنکاری مقدماتی؛</p> <p>۳- اتخاذ اقداماتی برای کاهش رهاسازی و انتشار جیوه به محیط زیست؛</p> <p>۴- حمایت از تحقیق و توسعه در ارتباط با کاتالیست‌ها و فرآیندهای بدون جیوه؛</p> <p>۵- ممنوعیت استفاده از جیوه، پنج سال پس از آنکه فراهمایی اعضاء تایید کرده باشد که دسترسی به کاتالیست‌های بدون جیوه، بر اساس فرآیندهای موجود از نظر فنی و اقتصادی امکان‌پذیر است؛</p> <p>۶- ارائه گزارش به فراهمایی اعضاء در خصوص تلاش‌های خود برای شناسائی و یا توسعه گزینه‌ها و توقف استفاده از جیوه طبق ماده (۲۱).</p>	تولید مونومر وینیل کلراید
<p>اقداماتی که قرار است توسط اعضاء باید اتخاذ شود اما محدود به موارد زیر نمی‌شود:</p> <p>۱- اقداماتی جهت کاهش استفاده از جیوه با هدف توقف این نوع استفاده هر چه سریعتر و در ظرف مدت ۱۰ سال پس از لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون؛</p> <p>۲- کاهش رهاسازی و انتشار جیوه در هر واحد تولیدی تا ۵۰ درصد تا سال ۲۰۲۰ (۱۳۹۹) نسبت به سال ۲۰۱۰ (۱۳۸۹)؛</p> <p>۳- ممنوعیت استفاده از جیوه خالص در معدنکاری مقدماتی؛</p> <p>۴- حمایت از تحقیق و توسعه در ارتباط با فرآیندهای بدون جیوه؛</p> <p>۵- ممنوعیت استفاده از جیوه، پنج سال پس از آن که فراهمایی اعضاء تایید کرده باشد که فرآیندهای بدون جیوه از نظر فنی و اقتصادی امکان‌پذیر است؛</p> <p>۶- ارائه گزارش به فراهمایی اعضاء در خصوص تلاش‌های خود برای شناسائی و یا توسعه گزینه‌ها و توقف استفاده از جیوه طبق ماده (۲۱).</p>	اتیلات یا متیلات سدیم یا پتاسیم
<p>اقداماتی که قرار است توسط اعضاء باید اتخاذ شود اما محدود به موارد زیر نمی‌شود:</p> <p>۱- اقداماتی جهت کاهش استفاده از جیوه با هدف توقف این نوع استفاده هر چه سریعتر و در ظرف مدت ۱۰ سال پس از لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون؛</p> <p>۲- اتخاذ اقداماتی به منظور کاهش وابستگی به جیوه در معدنکاری مقدماتی جیوه؛</p> <p>۳- اتخاذ اقداماتی برای کاهش رهاسازی و انتشار جیوه به محیط زیست؛</p> <p>۴- تشویق تحقیق و توسعه در ارتباط با کاتالیست‌ها و فرآیندهای بدون جیوه؛</p> <p>۵- ارائه گزارش به فراهمایی اعضاء در خصوص تلاش‌های خود برای شناسائی و یا توسعه گزینه‌ها و توقف استفاده از جیوه طبق ماده (۲۱).</p> <p>بند (۶) ماده (۵) نباید در مورد این فرآیند تولیدی اعمال شود.</p>	تولید پلی اورتان با استفاده از کاتالیست جیوه‌ای

دفتر هیئت دولت

پیوست (پ)
معدنکاری طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال)

برنامه‌های اقدام ملی

۱- هر عضوی که مشمول مفاد بند (۳) ماده (۷) است باید موارد زیر را در برنامه اقدام ملی خود درج نماید:
(الف) اهداف ملی و مقاصد کاهش؛
(ب) اقداماتی برای ریشه کنی؛
(۱) ملقمه کاری کلیه سنگ معدن‌ها؛
(۲) سوزاندن آمیزه (آمالگام) یا آمیزه‌های (آمالگام‌های) پردازش شده در محیط باز؛
(۳) سوزاندن آمیزه (آمالگام) در مناطق مسکونی؛ و
(۴) شستشوی سیانید در رسوب، سنگ معدن یا باطله چیزی که جیوه به آن اضافه شده است بدون پاکسازی اولیه جیوه؛

(پ) اقداماتی برای تسهیل تنظیم و نظام‌کردن معدنکاری طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال)؛
(ت) تخمین اولیه میزان جیوه مصرفی و شیوه‌های بکار گرفته شده در معدنکاری طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال) و فرآوری در سرزمین آن؛

(ث) راهبردهای ترغیب کاهش انتشار و رهاسازی جیوه و همچنین در معرض آن بودن در معدنکاری طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال) و فرآوری از جمله روش‌های بدون جیوه؛

(ج) راهبردهای مدیریت تجارت و جلوگیری از منحرف شدن جیوه و ترکیبات جیوه از منابع محلی و خارجی به سمت استفاده در معدنکاری طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال) و فرآوری؛

(چ) راهبردهای درگیر کردن ذینفعان در اجرا و توسعه مستمر برنامه اقدام ملی؛

(ح) راهبرد سلامت عمومی در خصوص معدنکاران و خانواده‌های آن‌ها که در معدنکاری طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال) در معرض جیوه هستند. این راهبردها باید از جمله شامل گردآوری داده‌های بهداشتی، آموزش برای کارکنان مراقبت‌های بهداشتی و بالا بردن آگاهی از طریق تسهیلات بهداشت و سلامت باشد؛

(خ) راهبردهای جلوگیری از این که جوامع آسیب پذیر به ویژه کودکان و زنان در سن باروری، به خصوص زنان باردار در معرض جیوه مورد استفاده در معدنکاری طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال) قرار گیرند؛

(د) راهبردهای ارائه اطلاعات به معدنکاران طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال) و جوامع تحت تاثیر؛ و

(ذ) جدول زمانی برای اجرای برنامه اقدام ملی.

۲- هر عضو می‌تواند در برنامه اقدام ملی خود راهبردهای اضافی برای رسیدن به اهداف خود از جمله استفاده یا معرفی استانداردهایی برای معدنکاری طلای مقیاس کوچک و استحصال مقدماتی (آرتیزانال) بدون جیوه و سازوکارهای مبتنی بر بازار یا ابزارهای بازاریابی را درج نماید.

دفتر هیئت دولت

پیوست (ت)

فهرست منابع نقطه‌ای انتشار جیوه و ترکیبات جیوه در اتمسفر

دسته منبع نقطه‌ای:

نیرو گاه‌های با سوخت ذغالسنگ؛

دیگ‌های بخار صنعتی با سوخت ذغالسنگ؛

فرآیندهای ذوب و گداختن مورد استفاده در تولید فلزات غیر آهنی؛

تجهیزات زباله سوز؛

تجهیزات تولید بوکه سیمان.

دفتر هیئت دولت

۱- از نظر این پیوست « فلزات غیر آهنی » شامل سرب، روی، مس و طلائی صنعتی است.

دفتر هیئت دولت

پیوست (ث)
تشریفات داوری و مصالحه

بخش اول: تشریفات داوری

تشریفات داوری از نظر جزء (الف) بند (۲) ماده (۲۵) این کنوانسیون به شرح زیر است:

ماده ۱

۱- یک عضو می‌تواند طبق ماده (۲۵) این کنوانسیون در ابتدا با ارسال اطلاعیه کتبی خطاب به طرف یا طرف‌های دیگر اختلاف، به داوری متوسل شود. اطلاعیه باید منضم به بیانیه‌ای در مورد ادعا، به همراه اسناد موید ادعا باشد. اطلاعیه مزبور باید موضوع داوری را بیان کند و به ویژه باید شامل موادی از این کنوانسیون باشد که تفسیر یا اجرای آن‌ها، مورد نظر است.

۲- طرف مدعی باید دبیرخانه را از ارجاع اختلاف به داوری به موجب ماده (۲۵) این کنوانسیون آگاه نماید. اطلاعیه باید منضم به اطلاعیه کتبی طرف مدعی، بیانیه‌ای در مورد ادعا و اسناد موید ادعای موضوع بند (۱) بالا باشد. دبیرخانه باید اطلاعات دریافتی را به تمام اعضاء ارسال نماید.

ماده ۲

۱- اگر اختلافی طبق ماده (۱) بالا به داوری ارجاع شود، دیوان داوری باید ایجاد شود. دیوان داوری باید شامل سه عضو باشد.

۲- هر طرف اختلاف باید یک داور تعیین نماید و دو داور منتخب باید با توافق، داور سوم را که رئیس دیوان خواهد بود، تعیین نمایند. در اختلاف‌های بین بیش از دو طرف، طرف‌های دارای منافع یکسان باید یک داور را به طور مشترک با توافق انتخاب نمایند. رئیس دیوان نباید تبعه هر یک از طرف‌های اختلاف باشد یا محل اقامت معمول او در سرزمین یکی از طرف‌های مزبور باشد یا در استخدام هر کدام از آنها باشد یا در هر سمت دیگری با موضوع سرو کار داشته باشد.

۳- هر پست بلا تصدی باید با روش توصیف شده برای انتصاب اولیه پر شود.

ماده ۳

۱- اگر یکی از طرف‌های اختلاف، داور خود را ظرف دو ماه پس از تاریخ دریافت اطلاعیه داوری توسط عضو پاسخگو، تعیین نکند، عضو دیگری می‌تواند دبیرکل سازمان ملل متحد را آگاه نماید و وی باید ظرف دوره دو ماه بعدی انتصاب را انجام دهد.

۲- اگر رئیس دیوان داوری ظرف دو ماه پس از تاریخ انتصاب داور دوم تعیین نشود، دبیر کل سازمان ملل متحد باید بنا به درخواست یک طرف، رئیس را ظرف دوره دو ماه بعدی تعیین نماید.

ماده ۴

دیوان داوری باید تصمیم‌های خود را طبق مفاد این کنوانسیون و حقوق بین‌الملل اتخاذ نماید.

ماده ۵

دیوان داوری جز در مواردی که طرف‌های اختلاف به گونه دیگری توافق کنند، باید آیین کار خود را تعیین کند.

دفتر هیئت دولت

ماده ۶

دیوان دآوری می‌تواند بنا به درخواست یکی از طرف‌های اختلاف، توصیه‌هایی را برای اقدامات موقت مهم حفاظتی نماید.

ماده ۷

هر یک از طرف‌های اختلاف باید کار دیوان دآوری را تسهیل نماید و به ویژه با استفاده از تمام ابزارهای در اختیار خود باید موارد زیر را انجام دهد:
(الف) در اختیار گذاشتن تمام اسناد، اطلاعات و تسهیلات؛ و
(ب) در صورت لزوم، فراهم آوردن امکان احضار شهود یا کارشناسان و اخذ مدارک آن‌ها.

ماده ۸

طرف‌های اختلاف و داوران موظف به حفظ محرمانه بودن هر گونه اطلاعات یا اسنادی هستند که طی جریان رسیدگی دیوان دآوری به صورت محرمانه دریافت کرده‌اند.

ماده ۹

هزینه‌های دیوان به طور مساوی توسط طرف‌های اختلاف تقبل می‌گردد، مگر در مواردی که دیوان دآوری به دلیل شرایطی ویژه، به گونه دیگر تعیین نماید. دیوان باید تمام هزینه‌های خود را ثبت و صورت حساب نهایی را به طرف‌ها ارائه نماید.

ماده ۱۰

هر عضوی که از نظر حقوقی در خصوص موضوع مورد اختلاف ذینفع است و ممکن است تحت تاثیر تصمیم قرار گیرد، می‌تواند با موافقت دیوان دآوری در جریان رسیدگی مداخله نماید.

ماده ۱۱

دیوان دآوری می‌تواند ادعاهای متقابلی را که به طور مستقیم خارج از موضوع اختلاف است، استماع نماید و در مورد آن‌ها تصمیم‌گیری کند.

ماده ۱۲

تصمیم‌های دیوان دآوری از نظر شکلی و ماهوی باید با رای اکثریت اعضای آن گرفته شود.

ماده ۱۳

۱- اگر یکی از طرف‌های اختلاف نزد دیوان دآوری حاضر نشود یا از موضع خود دفاع نکند، طرف دیگر می‌تواند از دیوان درخواست نماید تا جریان رسیدگی را ادامه بدهد و تصمیم خود را بگیرد. غیبت یک طرف یا قصور یک طرف در دفاع از موضع خود نباید باعث ایجاد مانعی برای جریان رسیدگی شود.
۲- دیوان دآوری باید پیش از اتخاذ تصمیم نهایی، قانع شود که ادعا از نظر واقعیت و قانون، مستند است.

ماده ۱۴

دیوان دآوری باید تصمیم نهایی خود را ظرف پنج ماه از تاریخی که به طور کامل تشکیل شده است، بگیرد، مگر اینکه تمدید مهلت زمانی را برای دوره‌ای که نباید بیشتر از پنج ماه باشد، ضروری تشخیص دهد.

ماده ۱۵

تصمیم نهایی دیوان داوری باید فقط درخصوص موضوع مورد اختلاف باشد و باید دلایلی را که بر آنها مبتنی است، بیان کند. تصمیم باید شامل نام اعضای که مشارکت داشته‌اند و تاریخ تصمیم نهایی باشد. هر عضو دیوان می‌تواند نظری جدا یا مخالف را در خصوص تصمیم نهایی پیوست نماید.

ماده ۱۶

تصمیم نهایی برای طرف‌های اختلاف، لازم‌الاتباع خواهد بود. تفسیر ارائه شده از این کنوانسیون در تصمیم نهایی برای عضو مداخله کننده به موجب ماده (۱۰) بالا نیز تا حدی که مربوط به موضوعاتی می‌شود که در خصوص آنها، عضو مزبور مداخله کرده است، لازم‌الاتباع خواهد بود. تصمیم نهایی بدون درخواست تجدیدنظر خواهد بود، مگر اینکه طرف‌های اختلاف از پیش در مورد تشریفات تجدیدنظر توافق کرده باشند.

ماده ۱۷

هر گونه عدم توافق در ارتباط با تفسیر یا اجرای تصمیم نهایی، بین طرف‌هایی که ملتزم به تصمیم نهایی طبق ماده (۱۶) بالا بوده‌اند، ممکن است توسط هر کدام از آنها برای تصمیم‌گیری به دیوان داوری که آن را اتخاذ کرده است، ارجاع گردد.

بخش دوم: تشریفات مصالحه

تشریفات مصالحه از نظر بند (۶) ماده (۲۵) این کنوانسیون به شرح زیر است:

ماده ۱

درخواست یک طرف اختلاف مبنی بر تشکیل کمیسیون مصالحه به موجب (۶) ماده (۲۵) این کنوانسیون باید به صورت کتبی به دبیرخانه اعلام شود و تصویری از آن به طرف یا طرف‌های دیگر اختلاف ارسال گردد. دبیرخانه باید بر این اساس فوری تمام اعضاء را آگاه نماید.

ماده ۲

۱- جز در صورتی که طرف‌های اختلاف به گونه دیگری توافق نمایند، کمیسیون مصالحه باید شامل سه عضو، یک نفر به انتخاب هر طرف مربوط و رئیس منتخب به صورت مشترک توسط اعضاء مزبور، باشد.
۲- در اختلاف‌های بین بیش از دو عضو، اعضاء دارای منافع یکسان باید عضو خود در کمیسیون را به طور مشترک با توافق انتخاب نمایند.

ماده ۳

اگر هیچ گونه انتصابی از سوی طرف‌های اختلاف ظرف دو ماه از تاریخ دریافت درخواست کتبی موضوع ماده (۱) بالا بوسیله دبیرخانه، انجام نشود، دبیر کل سازمان ملل متحد باید بنا به درخواست هر طرف، انتصاب مزبور را ظرف یک دوره دو ماهه بعدی انجام دهد.

ماده ۴

اگر رئیس کمیسیون مصالحه ظرف دو ماه از تاریخ انتصاب دومین عضو کمیسیون انتخاب نشده باشد، دبیر کل سازمان ملل متحد باید بنا به درخواست هر طرف اختلاف، رئیس را ظرف یک دوره دو ماهه بعدی مشخص نماید.

دفتر هیئت دولت

ماده ۵

کمیسیون مصالحه باید به هر یک از طرف‌های اختلاف به شیوه‌ای مستقل و بی‌طرفانه در تلاش آن‌ها برای نیل به حل و فصل دوستانه اختلاف کمک کند.

ماده ۶

۱- کمیسیون مصالحه می‌تواند جریان رسیدگی مصالحه را به گونه‌ای که مناسب تلقی می‌کند، با در نظر گرفتن شرایط موضوع و نظرهایی که طرف‌های اختلاف ممکن است بیان کنند، از جمله هر گونه درخواست برای حل و فصل سریع انجام دهد. کمیسیون می‌تواند در صورت لزوم آیین کار خود را تصویب کند، مگر اینکه طرف‌ها به گونه دیگری توافق نمایند.

۲- کمیسیون مصالحه می‌تواند در هر زمان در طول جریان رسیدگی، پیشنهادها یا توصیه‌هایی را برای حل اختلاف ارائه نماید.

ماده ۷

طرف‌های اختلاف باید با کمیسیون مصالحه همکاری نمایند. آن‌ها به ویژه باید تلاش کنند درخواست‌های کمیسیون را برای ارائه ارقام مکتوب، تامین ادله و شرکت در جلسات برآورده نمایند. طرف‌ها و اعضای کمیسیون مصالحه موظف هستند از محرمانه بودن هر گونه اطلاعات یا اسنادی که در جریان رسیدگی کمیسیون به صورت محرمانه دریافت می‌کنند، حفاظت نمایند.

ماده ۸

کمیسیون مصالحه باید تصمیم‌های خود را با اکثریت آرای اعضای آن اتخاذ کند.

ماده ۹

کمیسیون مصالحه باید حداکثر دوازده ماه پس از این که به‌طور کامل تشکیل شد، گزارشی را به همراه توصیه‌هایی برای حل اختلاف که طرف‌های اختلاف آن را با حسن نیت تلقی می‌نمایند، ارائه کند مگر این که اختلاف قبلاً حل شده باشد.

ماده ۱۰

هر گونه اختلافی در مورد این که کمیسیون مصالحه برای رسیدگی به موضوع ارجاع شده به آن، صلاحیت دارد یا ندارد، باید توسط کمیسیون مورد تصمیم‌گیری قرار گیرد.

ماده ۱۱

هزینه‌های کمیسیون مصالحه باید توسط طرف‌های اختلاف به‌طور مساوی تقبل شود، مگر این که آن‌ها به‌گونه دیگری توافق کنند. کمیسیون مصالحه باید تمام هزینه‌های خود را ثبت و صورت حساب نهایی را به طرف‌ها ارائه نماید.

دفتر هیئت دولت